

G000023

Poskytovateľ pomoci: Ministerstvo životného prostredia SR
Sídlo: Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Vyhlasovateľ pomoci: Ministerstvo životného prostredia SR
Sídlo: Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Vykonávateľ pomoci: Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
Sídlo: Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica

Vykonávateľ pomoci: Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici
Sídlo: Tatranská Lomnica 14066, 059 60 Vysoké Tatry

Vykonávateľ pomoci: Správa Pieninského národného parku so sídlom v Spišskej Starej Vsi
Sídlo: SNP 57, 061 01 Spišská Stará Ves

Vykonávateľ pomoci: Správa Národného parku Malá Fatra so sídlom vo Varíne
Sídlo: Hrnčiarska ul. 197, 013 03 Varín

Vykonávateľ pomoci: Správa Národného parku Veľká Fatra so sídlom v Martine
Sídlo: P. O. Hviezdoslava 73/38, 036 01 Martin

Vykonávateľ pomoci: Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici
Sídlo: Lichardova 129/52, 976 13 Slovenská Ľupča

Vykonávateľ pomoci: Správa Národného parku Slovenský raj so sídlom v Spišskej Novej Vsi
Sídlo: Štefánikovo nám. 9, 052 01 Spišská N. Ves

Vykonávateľ pomoci: Správa Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej
Sídlo: ul. Janka Kráľa 12, 050 01 Revúca

Vykonávateľ pomoci: Správa Národného parku Slovenský kras so sídlom v Brzotíne
Sídlo: Hámosiho 188, 049 51 Brzotín

Vykonávateľ pomoci: Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne
Sídlo: Ul. mieru 193, 067 61 Stakčín

Zverejňuje/vyhlasuje: Schéma štátnej pomoci SVHZ na obnovu biotopov a ekosystémov, ochranu biodiverzity a adaptáciu na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy z Programu Slovensko 2021 – 2027

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

SCHÉMA ŠTÁTNEJ POMOCI SVHZ na obnovu biotopov a ekosystémov, ochranu biodiverzity a adaptáciu na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy z Programu Slovensko 2021 – 2027

ŠP SVHZ – 3/2025

Program Slovensko – programové obdobie 2021 – 2027

Priorita: 2P2 – Životné prostredie

Špecifické ciele: RSO2.7. Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženie všetkých foriem znečistenia

Opatrenie: 2.7.1 Vypracovanie a realizácia schválených dokumentov manažmentu osobitne chránených častí prírody a krajiny

Bratislava, jún 2025

OBSAH

A) PREAMBULA	3
B) PRÁVNÝ ZÁKLAD	6
C) POUŽITÉ DEFINÍCIE	7
D) ÚČEL POMOCI	10
E) POSKYTOVATEĽ POMOCI A VYKONÁVATEĽ SCHÉMY	10
F) PRIJÍMATEĽ POMOCI	13
G) ROZSAH PÔSOBNOSTI	14
H) OPRÁVNENÉ PROJEKTY	15
I) OPRÁVNENÉ VÝDAVKY	16
J) FORMA POMOCI	16
K) VÝŠKA POMOCI	17
L) PODMIENKY POSKYTNUTIA POMOCI	17
M) KUMULÁCIA POMOCI	19
N) MECHANIZMUS POSKYTOVANIA POMOCI	20
O) ROZPOČET	22
P) TRANSPARENTNOSŤ A MONITOROVANIE	22
Q) KONTROLA A AUDIT	23
R) PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ SCHÉMY	24
S) PRÍLOHY	25

A) PREAMBULA

1. *Schéma štátnej pomoci SVHZ na obnovu biotopov a ekosystémov, ochranu biodiverzity a adaptáciu na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy z Programu Slovensko 2021 – 2027 (ďalej len „schéma“) je vypracovaná v súlade s Rozhodnutím Komisie z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (2012/21/EÚ).*
2. *Schéma vychádza z kontextu Programu Slovensko na roky 2021 – 2027 schváleného vykonávacím rozhodnutím Komisie z 22. novembra 2022, č. CCI 2021SK16FFPR001 (ďalej len „P SK“). Pomoc podľa tejto schémy predstavuje pomoc vo forme náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu v rámci projektov spadajúcich pod prioritu 2P2. Životné prostredie a špecifický cieľ RSO2.7. Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženie všetkých foriem znečistenia (ďalej len „špecifický cieľ RSO2.7“).*
3. *Podľa ods. 46 Oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Európskej únie na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu (2012/C 8/02): „Pri neexistencii osobitných pravidiel Únie, ktoré by definovali rozsah existencie služby všeobecného hospodárskeho záujmu, majú členské štáty široké pole vlastného uváženia pri definovaní ktorejkoľvek služby ako služby všeobecného hospodárskeho záujmu a pri poskytovaní náhrady poskytovateľovi takejto služby. Právomoci Komisie v tejto oblasti sú obmedzené na kontrolu, či sa konkrétny členský štát pri označení služby za službu všeobecného hospodárskeho záujmu nedopustil zjavnej chyby, a na posúdenie, či náhrada neobsahovala štátnu pomoc. Ak existujú osobitné pravidlá Únie, podlieha voľné uváženie členských štátov týmto pravidlám bez toho, aby bola dotknutá povinnosť Komisie posúdiť, či služby všeobecného hospodárskeho záujmu boli správne definované na účely kontroly štátnej pomoci.“.*
4. *Európska komisia vo viacerých rozhodnutiach uznala¹, že úlohy ochrany životného prostredia v záujme spoločnosti ako celku môžu predstavovať službu všeobecného hospodárskeho záujmu. Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry je predmetom zmieneného špecifického cieľa RSO2.7.*
5. *Služby všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej aj „SVHZ“) sú definované ako hospodárske činnosti, ktorých výsledkom je všeobecný verejný prospech, a ktoré by sa na trhu nevyskytovali bez verejnej intervencie (alebo by boli poskytnuté za iných podmienok, pokiaľ ide o kvalitu, bezpečnosť, dostupnosť, rovnaký prístup alebo všeobecný prístup). Udržiavanie a skvalitňovanie životného prostredia a prírodného dedičstva je objektívne činnosťou, z ktorej benefituje predovšetkým spoločnosť ako taká. Právo na ochranu životného prostredia je súčasťou základných práv a slobôd občanov Slovenskej republiky v zmysle čl. 44 Ústavy*

¹ napr. SA.31243 – Dotačná schéma na nákup pozemkov na ochranu prírody (NL) [SA.31243 - Subsidieregeling grondaankoop EHS](#) a SA.22741 (NN 8/2009) - Prevod prírodných chránených území na nových vlastníkov a opatrenia na ochranu biodiverzity (DE) [SA.22741 - Transfer of natural protection areas to new owners and measures for bio diversity](#).

Slovenskej republiky. Zároveň podľa § 5 ods. 4 zákona č. 543/ 2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) „*Udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu osobitne chránenej časti prírody a krajiny sú činnosti vykonávané vo verejnom záujme.*“.

6. Opatrenia v zmysle dokumentov pre vyhlasovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny alebo dokumentov starostlivosti o tieto územia, resp. iných dokumentov manažmentu chránených území či druhov, zamerané na obnovu prirodzených biotopov a ekosystémov, na ochranu či obnovenie biodiverzity, ako aj zamerané na zavádzanie riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy (ďalej spoločne aj ako „ochrana biodiverzity“), ktoré spočívajú v štátom požadovaných a koordinovaných činnostiach ochrany ohrozených alebo obnovenia pôvodných rastlinných alebo živočíšnych druhov a ich prirodzeného prostredia, ktoré budú realizované v rámci projektu príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody² v chránených územiach, alebo aj mimo chránených území v priamej súvislosti s chráneným územím alebo potrebami chráneného druhu, majú nepochybne negatívny vplyv na hospodársku činnosť vlastníkov, správcov alebo nájomcov dotknutých pozemkov v postavení podniku.

Hoci vo svojej podstate ide o činnosti starostlivosti o pozemok, bez štátnej intervencie by vôbec neboli realizované. Tieto aktivity totiž predstavujú nákladovo i časovo náročnejší spôsob využívania pozemkov, pričom zároveň nie sú smerované na dosahovanie zisku. Realizáciou aktivít environmentálnej politiky štátu v oblasti ochrany biodiverzity teda z hľadiska dotknutého podniku dochádza k menej efektívnemu hospodáreniu a v dôsledku uvedeného aj k zníženiu jeho konkurencieschopnosti. Keďže aktivity v oblasti ochrany biodiverzity sú nevyhnutné z hľadiska cieľov environmentálnej politiky štátu a slúžia záujmom spoločnosti ako takej, avšak pre dotknutý podnik sú nevýhodné, na trhu neexistujú subjekty, ktoré by proaktívne pristúpili k realizácii aktivít potrebných v zmysle cieľov environmentálnej politiky v oblasti ochrany biodiverzity bez podpory vo forme náhrady zvýšených nákladov. Zlepšenie stavu biodiverzity, ktoré je nevyhnutné na základe posúdenia príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody², avšak pre dotknutý podnik je nevýhodné, sa preto nedá dosiahnuť bežnými trhovými mechanizmami.

V tejto súvislosti je tiež potrebné zdôrazniť, že **plnenie opatrení podľa dokumentov pre vyhlasovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny alebo dokumentov starostlivosti o tieto územia, resp. iných dokumentov manažmentu chránených území či druhov nie je v zmysle ustanovení zákona o ochrane prírody a krajiny voči vlastníkom, správcom alebo nájomcom pozemkov právne vynútiteľné.** Plnenie opatrení podľa iných dokumentov manažmentu chránených území či druhov je **do času schválenia príslušných dokumentov plnením povinností nad rámec zákona o ochrane prírody a krajiny.**

² Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky podľa § 65a zákona o ochrane prírody a krajiny a správy národných parkov podľa § 65b zákona o ochrane prírody a krajiny sú v zmysle § 65 ods. 1 písm. k) zákona o ochrane prírody a krajiny odborné organizácie ochrany prírody, ktorých prostredníctvom Ministerstvo životného prostredia SR zabezpečuje výkon štátnej ochrany prírody a krajiny.

Za účelom dosiahnutia požadovaných cieľov environmentálnej politiky štátu v oblasti ochrany biodiverzity, **je preto potrebné štátom požadované a koordinované opatrenia ochrany biodiverzity cielene realizovať na rozsiahlejších plochách v chránených územiach, resp. mimo chránených území v priamej súvislosti s chráneným územím alebo potrebami chráneného druhu.** Z uvedených dôvodov je úlohou štátu, **prostredníctvom projektov príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody,** ktoré budú definovať potrebné opatrenia v oblasti ochrany biodiverzity realizované na dotknutých pozemkoch a ich ciele, **zabezpečiť prípravu, odbornú koordináciu a realizáciu cielených opatrení** na ochranu biodiverzity aj na pozemkoch dotknutých podnikov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti **je zrejmé, že opatrenia v oblasti ochrany biodiverzity by bez riadenia a zásahu štátu,** t. j. na dobrovoľnej báze v závislosti od ochoty dotknutých podnikov pripraviť projekt³, **neboli realizované v dostatočnej kvalite a kvantite, v nadväznosti na stanovené ciele environmentálnej politiky štátu.** Opatrenia na ochranu biodiverzity bližšie špecifikované v čl. H) tejto schémy je teda možné považovať za SVHZ.

7. Vychádzajúc z uvedeného je predmetom tejto schémy poskytovanie štátnej pomoci (ďalej len „pomoc“) vo forme náhrady za SVHZ podľa *Rozhodnutia Komisie z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (2012/21/EÚ)* vlastníkom, správcom alebo nájomcom pozemkov, ktorí sú v postavení podniku, **na realizáciu cieľov environmentálnej politiky štátu v rámci projektu príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody v chránených územiach, resp. mimo chránených území v priamej súvislosti s chráneným územím alebo potrebami chráneného druhu,** prostredníctvom opatrení definovaných v článku H) tejto schémy. Náhrada za SVHZ sa týmto podnikom poskytuje **na základe zmluvy o finančnom príspevku alebo na základe zmluvy o zmluvnej starostlivosti uzavretej s príslušnou odbornou organizáciou ochrany prírody,** tak ako sú definované v čl. C) tejto schémy.
8. V prípade opatrení definovaných v článku H) tejto schémy a realizovaných **na hospodársky využívaných pozemkoch⁴, ktoré sú priamo vo vlastníctve, správe alebo nájme príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody,** do ktorej pôsobnosti⁵ spadá projektom dotknutý hospodársky využívaný pozemok, je táto odborná organizácia ochrany prírody považovaná za podnik poverený

³ V tomto kontexte je nastavená aj deliaca línia medzi touto schémou a *Schémou na obnovu biotopov a ekosystémov, ochranu biodiverzity a na adaptáciu na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy z Programu Slovensko 2021 – 2027*, ktorá stanovuje rámec podpory podľa čl. 45 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení. Prostredníctvom tejto schémy je možné podporiť výlučne projekty, ktoré sú pripravované, koordinované a realizované v rámci projektu príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody.

⁴ Napr. hospodársky les podľa § 15 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov

⁵ § 65a ods. 1 a § 65b ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny

poskytovaním SVHZ v kontexte zákona o ochrane prírody a krajiny⁶ v prípade, ak majú realizované opatrenia priamy, či nepriamy vplyv na hospodársky účel (produkčnú funkciu) pozemkov. V tomto prípade sa náhrada za SVHZ **poskytuje zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzavretou medzi poskytovateľom pomoci a príslušnou odbornou organizáciou ochrany prírody**, tak ako je definovaná v čl. C) tejto schémy.

9. Pomoc poskytnutá prostredníctvom schémy je financovaná z prostriedkov P SK prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu.

B) PRÁVNÝ ZÁKLAD

Právnym základom pre poskytovanie pomoci podľa tejto schémy sú:

1. Čl. 107 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“);
2. Rozhodnutie Komisie č. 2012/21/EÚ o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu v platnom znení (ďalej len „Rozhodnutie o SVHZ“);
3. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku v platnom znení (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach“);
4. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde v platnom znení;
5. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1991 z 24. júna 2024 o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869 v platnom znení;
6. Zákon č. 121/2022 o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o príspevkoch z fondov EÚ“);
7. Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;
8. Zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“).

⁶ V kontexte § 65a ods. 2 písm. a), h), s), t), x), y) a zg) zákona o ochrane prírody a krajiny, ako aj v kontexte § 65b ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny a na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku definovanej v čl. C) tejto schémy

Zoznam osobitných predpisov súvisiacich s poskytovaním pomoci podľa tejto schémy:

1. Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“);
2. Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
3. Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o slobode informácií);
4. Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy⁷;
5. Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny;
6. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z. z. o podrobnostiach o obsahu žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady, spôsobe výpočtu finančnej náhrady a spôsobe určenia výšky nájomného a výšky odplaty za zmluvnú starostlivosť pri náhradách za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku;
7. Rámec implementácie fondov pre programové obdobie 2021 – 2027⁸;
8. Program Slovensko na roky 2021 – 2027⁹.

C) POUŽITÉ DEFINÍCIE

1. **biodiverzita** je biodiverzita v zmysle článku 2 bodu 15 nariadenia (EÚ) 2020/852¹⁰;
2. **centrálny register** (ďalej len „IS SEMP“) je informačný systém podľa § 11 zákona o štátnej pomoci;
3. **dokumenty starostlivosti** sú dokumenty tak, ako sú definované v § 54 ods. 4 písm. a), b), c), d) zákona o ochrane prírody a krajiny¹¹;
4. **dokumenty pre vyhlasovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny** sú dokumenty podľa § 54 ods. 12 zákona o ochrane prírody a krajiny, ktoré sa vyhotovujú najmä na účel uvedený v § 54 ods. 1 písm. f) a g) zákona o ochrane prírody a krajiny a tvoria ich:
a) projekty ochrany chránených území a chránených stromov,

⁷ Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy je dostupný na stránke <https://www.minzp.sk>

⁸ <https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/>

⁹ <https://eurofondy.gov.sk/program-slovensko/>

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088

¹¹ Jednotlivé typy schválených dokumentov starostlivosti sú dostupné na stránke <https://www.minzp.sk>

- b) návrhy chránených vtáčích území a návrhy území európskeho významu,
 - c) výsledky inventarizačných výskumov a monitoringu osobitne chránených častí prírody a krajiny,
 - d) rezervačné knihy chránených území a chránených stromov,
 - e) národný červený zoznam vzácnych, zriedkavých a ohrozených druhov rastlín a živočíchov,
 - f) národná databáza chránených druhov, druhov európskeho významu a druhov národného významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, biotopov európskeho významu, biotopov národného významu, jaskýň a prírodných vodopádov;
5. **ekosystém** je ekosystém v zmysle článku 2 bodu 13 nariadenia (EÚ) 2020/852;
6. **finančný príspevok** je v súlade s § 60 zákona o ochrane prírody a krajiny príspevok poskytovaný na základe účinnej zmluvy o poskytnutí finančného príspevku s cieľom realizovať opatrenia podľa tejto schémy vyplývajúce z dokumentov starostlivosti a/alebo ďalšej dokumentácie v rámci sústavy chránených území nad rámec bežného obhospodarovania pozemku. Pri realizácii opatrení na územiach, ktoré nespádajú do sústavy chránených území, sa finančný príspevok poskytuje s cieľom realizovať opatrenia vyplývajúce z iných podmienok ochrany prírody a krajiny, ustanovených na základe zákona o ochrane prírody a krajiny, týkajúcich sa chránených druhov živočíchov, stromov a rastlín v súlade s § 60 ods. 3 písm. d) a e) zákona o ochrane prírody a krajiny. Finančný príspevok podľa § 61d ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny (s odkazom na § 60 zákona), ktorý sa môže poskytovať popri odplate za zmluvnú starostlivosť na činnosti vyvolané nepredvídateľnými okolnosťami nad rámec dohodnutého spôsobu starostlivosti o pozemok, sa v zmysle tejto schémy neposkytuje;
7. **iné dokumenty manažmentu chránených území či druhov** sú schválené dokumenty určené pre prípady, kedy nie je možné, alebo účelné vypracovať program starostlivosti, resp. program záchrany pre celé územie, ale v chránenom území je potrebné realizovať opatrenia pre druhy a biotopy európskeho významu na dosiahnutie ich priaznivého stavu, a/alebo na zachovanie existujúceho stavu týchto biotopov a druhov európskeho významu¹²;
8. **MSP znamená** mikro, malý a stredný podnik, pričom určujúcou definíciou MSP je definícia uvedená v čl. 2 ods. 2 a prílohe č. 1 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení (ďalej len „nariadenie o skupinových výnimkách“), ktorá zároveň tvorí Prílohu č. 1 tejto schémy;
9. **nájomca** je osoba, ktorá má s vlastníkom pozemku uzatvorenú zmluvu o nájme v zmysle príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj ostatné osoby v zmysle legálnej definície nájomcu v § 2 ods. 2 písm. ze) zákona o ochrane prírody a krajiny;

¹² Postup prípravy a schvaľovania dokumentov manažmentu, ako aj schválené dokumenty manažmentu sú dostupné na stránke <https://www.minzp.sk>.

10. **ochrana biodiverzity** pre účely tejto schémy znamená opatrenia zamerané na obnovu prirodzených biotopov a ekosystémov, opatrenia na ochranu či obnovenie biodiverzity, ako aj opatrenia na zavádzanie riešení blízkych prírode na účely adaptácie na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy;
11. **správca** je osoba, ktorej z príslušných právnych predpisov vyplýva právo nakladať s pozemkom (napr. príslušný štátny podnik);
12. **sústava chránených území** je tvorená predovšetkým európskou sústavou chránených území;
13. **veľký podnik** je podnik, ktorý nemožno klasifikovať ako MSP podľa Prílohy č. 1 tejto schémy;
14. **výdavkom** pre účely tejto schémy sa rozumie aj náklad podľa zákona o účtovníctve¹³;
15. **zmluva o poskytnutí finančného príspevku** je osobitná písomná zmluva medzi vlastníkom, správcou alebo nájomcom pozemku (ako osobou poverenou na poskytovanie SVHZ) a vykonávateľom schémy určeným v čl. E) ods. 2 tejto schémy (ako osobou, ktorá poverenie na vykonávanie SVHZ udeľuje), ktorá obsahuje náležitosti podľa § 60 zákona o ochrane prírody a krajiny, a ktorá je zároveň poverením podľa čl. 4 Rozhodnutia o SVHZ s povinnými náležitosťami podľa čl. F) ods. 8 tejto schémy.
16. **zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len „zmluva o poskytnutí NFP“)** je pre účely tejto schémy zmluva uzavretá podľa § 22 zákona o príspevkoch z fondov EÚ medzi poskytovateľom určeným v čl. E) ods. 1 tejto schémy a Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky alebo príslušnou správou národného parku, ako žiadateľom, ktorého žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku bola schválená v konaní podľa zákona o príspevkoch z fondov EÚ, ktorá je zároveň poverením podľa čl. 4 Rozhodnutia o SVHZ s povinnými náležitosťami podľa čl. F) ods. 8 tejto schémy.
17. **zmluva o starostlivosti** je osobitná písomná zmluva medzi vlastníkom pozemku (ako osobou poverenou na poskytovanie SVHZ) a vykonávateľom schémy určeným v čl. E) ods. 2 tejto schémy (ako osobou, ktorá poverenie na vykonávanie SVHZ udeľuje), ktorá obsahuje náležitosti podľa § 61d zákona o ochrane prírody a krajiny, a ktorá je zároveň poverením podľa čl. 4 Rozhodnutia o SVHZ s povinnými náležitosťami podľa čl. F) ods. 8 tejto schémy.
- Vlastník je v súlade s § 61d ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny povinný zabezpečiť starostlivosť o pozemok v súlade s podmienkami určenými v zmluve o starostlivosti aj v prípade, ak pozemok sám neobhospodaruje. **V prípade existencie nájomcu sa preto zmluva o starostlivosti uzatvára ako trojstranný právny akt, t. j. zmluvnými stranami sú vykonávateľ schémy**

¹³ podľa § 2 ods. 4 písm. e) zákona o účtovníctve

určeným v čl. E) ods. 2 tejto schémy, vlastník a nájomca¹⁴. Zmluvu o starostlivosti nie je možné uzavrieť v prípade pozemkov vo vlastníctve štátu;

18. **zmluvná starostlivosť** je v súlade s § 61d zákona o ochrane prírody a krajiny zmluvný vzťah medzi vlastníkom pozemku a vykonávateľom schémy určeným v čl. E) ods. 2 tejto schémy založený platnou a účinnou zmluvou o starostlivosti s cieľom realizovať opatrenia podľa tejto schémy vyplývajúce z dokumentov starostlivosti a/alebo ďalšej dokumentácie. V prípade realizácie zmluvnej starostlivosti prostredníctvom nájomcu zmluvná starostlivosť zahŕňa aj povinnosti nájomcu vyplývajúce z trojstrannej zmluvy o starostlivosti.

19. **žiadost' o poskytnutie nenávratného finančného príspevku** (ďalej len „ŽoNFP“) je pre účely tejto schémy dokument, ktorý pozostáva z formulára ŽoNFP a povinných príloh, ktorým Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky alebo príslušná správa národného parku, do ktorej pôsobnosti¹⁵ spadá projektom riešený pozemok, ako žiadateľ, žiada o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“), a na základe ktorého poskytovateľ pomoci prijme rozhodnutie o schválení ŽoNFP alebo rozhodnutie o neschválení ŽoNFP alebo rozhodnutie o zastavení konania v súlade so zákonom o príspevkoch z fondov EÚ. Zo ŽoNFP musí jednoznačne vyplývať spôsob realizácie projektu, od ktorého sa následne odvíja režim podľa tejto schémy, t. j. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky alebo príslušná správa národného parku môžu byť v rámci riešeného projektu priamo v postavení prijímateľa pomoci podľa čl. F) tejto schémy, alebo v postavení vykonávateľa podľa čl. E) ods. 2 tejto schémy, ktorý poveruje iné podniky na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku alebo na základe zmluvy o zmluvnej starostlivosti.

D) ÚČEL POMOCI

1. Účelom pomoci je podpora komplexných projektov, ktoré sú pripravované, koordinované a realizované v rámci projektu príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody vo forme SVHZ v oblasti ochrany biodiverzity, v súlade s oprávnenými aktivitami špecifického cieľa RSO2.7 P SK.
2. Podporované projekty musia zahŕňať výlučne oprávnené aktivity definované v čl. H) tejto schémy a musia spĺňať všetky ostatné podmienky podľa tejto schémy.

E) POSKYTOVATEĽ POMOCI A VYKONÁVATEĽ SCHÉMY

1. Poskytovateľom pomoci je Ministerstvo životného prostredia SR¹⁶ (ďalej len „poskytovateľ“):

Názov: Ministerstvo životného prostredia SR

¹⁴ Poverenou osobou, a teda prijímateľom pomoci bude subjekt, ktorý bude vykonávať konkrétne opatrenia podľa tejto schémy na základe príslušnej zmluvy (zmluvy o poskytnutí finančného príspevku alebo zmluvy o starostlivosti).

¹⁵ § 65a ods. 1 a § 65b ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny

¹⁶ Zmluva o poverení na vykonávanie časti úloh riadiaceho orgánu sprostredkovateľským orgánom a o zodpovednostiach súvisiacich s týmto poverením č. 68/2023/7.8 v znení dodatku č. 2 <https://crz.gov.sk/zmluva/7890932/>.

Adresa: Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
webové sídlo: <https://www.minzp.sk/>
e-mailová adresa: info@enviro.gov.sk

Ministerstvo životného prostredia SR je pri implementácii tejto schémy v pozícii poskytovateľa pomoci, pokiaľ pomoc podľa tejto schémy poskytuje formou NFP na základe platnej a účinnej zmluvy o poskytnutí **NFP priamo príslušnej odbornej organizácii ochrany prírody, a to Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky alebo príslušnej správe národného parku**, do ktorej pôsobnosti¹⁷ spadá projektom riešený pozemok, **na realizáciu projektov na hospodársky využívaných pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve, správe alebo nájme príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody**. V tomto prípade je Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky a príslušná správa národného parku v rámci príslušného projektu v postavení prijímateľa NFP podľa § 3 ods. 1 písm. s) zákona o príspevkoch z fondov EÚ a zároveň prijímateľa pomoci podľa tejto schémy.

2. Vykonávateľom schémy sú jednotlivé odborné organizácie ochrany prírody¹⁸ v rozsahu ich pôsobnosti, konkrétne:

Názov: Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
Adresa: Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica
webové sídlo: www.sopsr.sk
e-mailová adresa: statnapomoc@sopsr.sk

Názov: Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici
Adresa: Tatranská Lomnica 14066, 059 60 Vysoké Tatry
webové sídlo: <https://www.tanap.sk/>
e-mailová adresa: sekretariat@tanap.sk

Názov: Správa Pieninského národného parku so sídlom v Spišskej Starej Vsi
Adresa: SNP 57, 061 01 Spišská Stará Ves
webové sídlo: <https://www.pienap.sk/>
e-mailová adresa: pienap@pienap.sk

Názov: Správa Národného parku Malá Fatra so sídlom vo Varíne
Adresa: Hrnčiarska ul. 197, 013 03 Varín
webové sídlo: <https://www.npmalafatra.sk/>
e-mailová adresa: info@npmalafatra.sk

Názov: Správa Národného parku Veľká Fatra so sídlom v Martine
Adresa: P. O. Hviezdoslava 73/38, 036 01 Martin

¹⁷ § 65a ods. 1 a § 65b ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny

¹⁸ § 65a a § 65b zákona o ochrane prírody a krajiny

webové sídlo:	https://www.npvelkafatra.sk/
e-mailová adresa:	info@npvf.sk
Názov:	Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici
Adresa:	Lichardova 129/52, 976 13 Slovenská Ľupča
webové sídlo:	https://www.napant.sk/
e-mailová adresa:	podatelna@napant.sk
Názov:	Správa Národného parku Slovenský raj so sídlom v Spišskej Novej Vsi
Adresa:	Štefánikovo nám. 9, 052 01 Spišská N. Ves
webové sídlo:	https://www.npslovenskyraj.sk/
e-mailová adresa:	slovraj@npslovenskyraj.sk
Názov:	Správa Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej
Adresa:	ul. Janka Kráľa 12, 050 01 Revúca
webové sídlo:	https://www.npmuranskaplanina.sk/
e-mailová adresa:	np@npmuranskaplanina.sk
Názov:	Správa Národného parku Slovenský kras so sídlom v Brzotíne
Adresa:	Hámosiho 188, 049 51 Brzotín
webové sídlo:	https://www.npslovenskykras.sk/
e-mailová adresa:	np.slovenskykras@npslovenskykras.sk
Názov:	Správa Národného parku Poloniny so sídlom v Stakčíne
Adresa:	Ul. mieru 193, 067 61 Stakčín
webové sídlo:	https://www.nppoloniny.sk/
e-mailová adresa:	poloniny@nppoloniny.sk

(ďalej spoločne len ako „vykonávateľ“ a jednotlivito ako „Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky“ a „príslušná správa národného parku“)

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky a príslušná správa národného parku je pri implementácii tejto schémy **v pozícii vykonávateľa schémy, pokiaľ ako prijímateľ NFP v rámci projektu**, zameraného na realizáciu opatrení podľa tejto schémy, ďalej prostredníctvom platnej a účinnej zmluvy o poskytnutí finančného príspevku alebo zmluvy o starostlivosti **poskytuje finančné prostriedky z NFP ďalej vlastníkom, správcom alebo nájomcom dotknutých pozemkov**, ako prijímateľom pomoci podľa tejto schémy. V takýchto prípadoch sú vlastníci, správcovia alebo nájomcovia dotknutých pozemkov, ako prijímatelia pomoci podľa tejto schémy, zároveň v rámci príslušného projektu v postavení užívateľa podľa § 3 ods. 1 písm. u) zákona o príspevkoch z fondov EÚ.

F) PRIJÍMATEĽ POMOCI

1. Prijímateľom pomoci (ďalej len „prijímateľ“) podľa tejto schémy je podnik v zmysle čl. 107 ods. 1 ZFEÚ, t. j. akýkoľvek subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť¹⁹ bez ohľadu na jeho právne postavenie, spôsob financovania a bez ohľadu na to, či dosahuje zisk.
2. V prípade realizácie projektov na hospodársky využívaných pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve, správe alebo nájme príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody, je v zmysle článku E) ods. 1 prijímateľom podľa tejto schémy Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky a príslušná správa národného parku, a to na základe platnej a účinnej zmluvy o poskytnutí NFP²⁰.
3. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky a príslušná správa národného parku sa stávajú prijímateľom v deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP.
4. V zmysle čl. E) ods. 2 je prijímateľom podľa tejto schémy vlastník, správca alebo nájomca pozemkov, na ktorých realizuje opatrenia, ktoré sú súčasťou projektu príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody, podľa tejto schémy v nadväznosti na zmluvu o starostlivosti podľa § 61d zákona o ochrane prírody a krajiny alebo v nadväznosti na zmluvu o poskytnutí finančného príspevku podľa § 60 zákona o ochrane prírody a krajiny.
5. V prípade realizácie opatrení na základe zmluvy o starostlivosti sa vlastník, nájomca alebo správca stáva prijímateľom v deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o starostlivosti.
6. Pri realizácii opatrení na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku sa vlastník, nájomca alebo správca stáva prijímateľom v deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí finančného príspevku.
7. Pomoc podľa tejto schémy je možné poskytnúť podnikom vo všetkých veľkostných kategóriách, t. j. MSP, ako aj veľkým podnikom. Pre určenie veľkosti podniku je rozhodujúca definícia MSP uvedená v prílohe č. 1 tejto schémy.
8. Podnik, ktorý je prijímateľom, musí byť výslovne poverený poskytovaním konkrétnej SVHZ, na ktorú sa pomoc poskytuje. Poverovacím aktom je pri poskytovaní pomoci podľa čl. E) ods. 1 zmluva o poskytnutí NFP a podľa čl. E) ods. 2 zmluva o poskytnutí finančného príspevku alebo zmluva o starostlivosti, ktorých povinnými náležitosťami sú predovšetkým:
 - a) identifikácia zmluvných strán,
 - b) určenie poverenej osoby,
 - c) obsah a trvanie záväzkov služby vo všeobecnom hospodárskom záujme,
 - d) príslušné územie,
 - e) výhradné alebo osobitné práva priznané poverenej osobe,

¹⁹ Hospodárskou činnosťou sa rozumie každá činnosť spočívajúca v ponuke tovarov a/alebo služieb na trhu.

²⁰ Pozri čl. E) ods. 1 tejto schémy.

- f) mechanizmus stanovenia výšky náhrady za SVHZ a jej kontroly, ako aj opatrenia na predchádzanie vzniku nadmernej náhrady a na jej vrátenie,
 - g) forma, termíny a podmienky pre vyplatenie NFP, finančného príspevku, odplaty za zmluvnú starostlivosť,
 - h) odkaz na Rozhodnutie o SVHZ.
9. V rámci tejto schémy nie je možné poskytnúť pomoc podniku, voči ktorému sa uplatňuje vrátenie štátnej pomoci na základe rozhodnutia Európskej komisie, v ktorom bola táto štátna pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom²¹.
10. V rámci tejto schémy nie je možné poskytnúť pomoc ani podniku v ťažkostiach podľa vymedzenia v článku 2 bode 18 nariadenia o skupinových výnimkách²². Odchylné od uvedeného možno pomoc podľa tejto schémy poskytnúť podniku, ktoré neboli v ťažkostiach k 31. decembru 2019, ale stali sa podnikmi v ťažkostiach počas obdobia od 1. januára 2020 do 31. decembra 2021²³. Ďalšie podrobnosti ohľadne vyhodnocovania podniku v ťažkostiach sú uvedené v rámci metodiky podniku v ťažkostiach, ktorá je Prílohou č. 2 tejto schémy.
11. Viaceré oddelené právne subjekty, ktoré majú kontrolné podiely a iné funkčné, hospodárske a organizačné prepojenie, možno na účely uplatnenia pravidiel štátnej pomoci pokladať za subjekty tvoriace jednu hospodársku jednotku. Táto hospodárska jednotka sa potom pokladá za relevantný podnik, teda prijímateľa²⁴.

G) ROZSAH PÔSOBNOSTI

1. Táto schéma sa uplatňuje na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udelenú podnikom v súvislosti so SVHZ v zmysle článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní EÚ, ktorá patrí do kategórie **podľa článku 2 ods. 1 písm. a) Rozhodnutia o SVHZ**.
2. Podľa článku 5 ods. 3 Rozhodnutia o SVHZ náklady, ktoré je potrebné zohľadniť, zahŕňajú všetky náklady, ktoré vznikli počas poskytovania SVHZ. V zmysle článku 5 ods. 3 písm. d) Rozhodnutia o SVHZ náklady spojené s investíciami možno brať do úvahy vtedy, ak sú potrebné na poskytovanie SVHZ.
3. **Za službu všeobecného hospodárskeho záujmu** sa v zmysle schémy určujú činnosti prijímateľa podľa článku F) tejto schémy zamerané na opatrenia na

²¹ Podľa § 7 ods. 5 písm. b) zákona o štátnej pomoci. Pokiaľ je podnik súčasťou skupiny, preveruje sa na úrovni skupiny podnikov.

²² Podľa čl. 7 ods. 1 písm. d) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde v platnom znení.

²³ Čl. 1 ods. 4 písm. c) nariadenia o skupinových výnimkách. Bližšie informácie k aplikácii uvedenej výnimky sú dostupné na webovej stránke <https://www.antimon.gov.sk/metodicke-usmernenia-koordinatora-pomoci/?csrt=12320500861214691205#gber-vynimka-z-podniku-v-tazkostiach>.

²⁴ Súdny dvor v tejto súvislosti považuje za relevantnú existenciu kontrolného podielu a iných funkčných, hospodárskych a organických prepojení - rozsudok Súdneho dvora zo 16. decembra 2010, AceaElectrabel Produzione SpA/Komisia, C-480/09 P, ECLI:EU:C:2010:787, body 47 až 55; rozsudok Súdneho dvora z 10. januára 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA a i., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, bod 112.

ochranu biodiverzity, a to za splnenia podmienky, že tieto činnosti sú odborne koordinované a realizované v rámci projektu príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody za účelom dosiahnutia požadovaných verejných cieľov v oblasti ochrany biodiverzity²⁵.

4. Štátna pomoc vo forme náhrady za SVHZ je zlučiteľná s vnútorným trhom a vyňatá z povinnosti predchádzajúcej notifikácie podľa článku 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ za podmienky, že spĺňa všetky podmienky tejto schémy.
5. Pomoc podľa tejto schémy je možné **realizovať na celom území Slovenskej republiky**²⁶.

H) OPRÁVNENÉ PROJEKTY

1. Oprávnenými projektami na poskytnutie pomoci podľa tejto schémy sú projekty spočívajúce v činnostiach SVHZ podľa článku G) ods. 3 tejto schémy, ktoré sú realizované na hospodársky využívaných pozemkoch vo vlastníctve, správe alebo nájme príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody, ako aj na pozemkoch vo vlastníctve, správe alebo nájme ostatných subjektov v postavení podniku podľa tejto schémy, pričom tieto činnosti sú pripravované, koordinované a realizované v rámci projektu príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody v chránených územiach, resp. mimo chránených území v priamej súvislosti s chráneným územím alebo potrebami chráneného druhu, a zároveň pod dohľadom príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody.
2. V zmysle špecifického cieľa RSO2.7 P SK ide o projekty na poskytovanie SVHZ realizované prostredníctvom nasledujúcej aktivity²⁷:
2.7.1 Vypracovanie a realizácia schválených dokumentov manažmentu osobitne chránených častí prírody a krajiny špecifického cieľa RSO2.7 ide o manažmentové opatrenia pre chránené druhy a biotopy, hlavne v územiach sústavy Natura 2000 a územiach medzinárodného významu:
 - opatrenia zahrnuté v dokumentoch pre vyhlasovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny alebo v dokumentoch starostlivosti o tieto územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, resp. iných dokumentoch manažmentu chránených území či druhov.
3. Opatrenia, ktoré je vlastník, správca alebo nájomca pozemkov povinný v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov zabezpečiť na vlastné náklady²⁸, ako aj opatrenia, ktoré sú voči vlastníkovi, správcovi alebo nájomcovi pozemkov

²⁵ Ako príklad činností SVHZ možno uviesť: extenzívna pastva v chránených územiach, kosenie, výsadba pôvodných druhov stromov a krov, vytváranie a obnova ekotónových krovitých porastov, výsev vhodných trávnych zmesí za účelom obnovy biotopov, a pod.

²⁶ Ak nie je v príslušnej výzve uvedené inak.

²⁷ Rozsah konkrétnych oprávnených aktivít projektu bližšie upraví príslušná výzva.

²⁸ Napr. opatrenia umožňujúce migráciu živočíchov podľa § 4 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny; opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu poškodzovania a ničenia ekosystémov podľa § 3 ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny; opatrenia na kompenzovanie negatívnych účinkov činnosti na biotop európskeho významu alebo biotop národného významu podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny; kompenzačné opatrenia podľa § 28 zákona o ochrane prírody a krajiny.

právne vynútiteľné²⁹, nespádajú do rozsahu oprávnených projektov podľa tejto schémy. Opatrenia podľa predchádzajúcej vety môžu byť podporené prostredníctvom *Schémy na obnovu biotopov a ekosystémov, ochranu biodiverzity a na adaptáciu na zmenu klímy a zmiernenie zmeny klímy z Programu Slovensko 2021 – 2027*.

4. Súbor vecne a územne súvisiacich opatrení realizovaných jedným prijímateľom predstavuje jeden projekt v rámci jedného poverenia prostredníctvom jednej zmluvy o starostlivosti, jednej zmluvy o poskytnutí finančného príspevku alebo jednej zmluvy o poskytnutí NFP. Prijímateľ môže realizovať aj viacero projektov na základe viacerých poverení.

I) OPRÁVNENÉ VÝDAVKY

1. Oprávnenými výdavkami sú **zvýšené výdavky, ktoré prijímateľovi vznikli v súvislosti s realizáciou aktivít podľa čl. H) tejto schémy nad rámec bežných výdavkov** pri vykonávaní štandardnej hospodárskej činnosti na dotknutom území.
2. V prípade realizácie opatrení na pozemkoch, na ktorých sa pred začatím realizácie projektu nevykonávala žiadna hospodárska činnosť alebo sa vykonáva hospodárska činnosť prírode blízkym spôsobom, sú oprávnenými výdavkami všetky výdavky, ktoré prijímateľovi vznikli v súvislosti s realizáciou aktivít podľa čl. H) tejto schémy.
3. Oprávnenými výdavkami podľa tejto schémy sú výdavky v priamej súvislosti s poskytovaním SVHZ nevyhnutné na dosiahnutie cieľa projektu.
4. V rámci tejto schémy sú oprávnenými výdavkami najmä mzdové výdavky, výdavky na tovary a služby, ako aj investičné výdavky v rozsahu nákupu dlhodobého hmotného majetku nevyhnutného na realizáciu projektu (ako napr. stroje a zariadenia, stáda a ťažné zvieratá), a to v rozsahu, v akom sú priamo využívané pri realizácii projektu.
5. Za neoprávnené výdavky sa podľa tejto schémy považujú najmä výdavky na výstavbu alebo kúpu budov alebo výdavky na kúpu alebo prenájom pozemkov ako aj ostatné výdavky vymedzené ako neoprávnené v príslušnej výzve.
6. Konkrétne podmienky oprávnenosti výdavkov v zmysle tohto článku upraví Výzva na predkladanie žiadostí o NFP (ďalej len „výzva“).

J) FORMA POMOCI

1. Pomoc podľa tejto schémy sa poskytuje vo forme náhrady za SVHZ v súvislosti s realizáciou oprávnených projektov definovaných podľa tejto schémy.

²⁹ Napr. opatrenia umožňujúce migráciu živočíchov podľa § 4 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny alebo preventívne a nápravné opatrenia podľa § 8 ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny alebo odstraňovanie invázných nepôvodných druhov podľa § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. V prípade opatrení realizovaných na pozemkoch vo vlastníctve, správe alebo nájme prijímateľa v zmysle čl. E) ods. 2 tejto schémy, sa náhrada za SVHZ prijímateľovi poskytuje na základe zmluvy o starostlivosti vo forme odplaty za zmluvnú starostlivosť alebo na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku vo forme finančného príspevku³⁰.
3. Odlišne od odseku 2 tohto článku, v prípade opatrení realizovaných na hospodársky využívaných pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve, správe alebo nájme Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky alebo príslušnej správy národného parku, sa náhrada za SVHZ Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky a príslušnej správy národného parku poskytuje na základe zmluvy o poskytnutí NFP vo forme NFP.

K) VÝŠKA POMOCI

1. Výška pomoci nepresiahne sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov, ktoré vznikli prijímateľovi pri plnení záväzkov služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme a primeraný zisk³¹.
2. Čisté náklady sa vypočítajú ako rozdiel medzi nákladmi, ako ich vymedzuje čl. 5 ods. 3 Rozhodnutia o SVHZ, a príjmami, ako ich vymedzuje čl. 5 ods. 4 Rozhodnutia o SVHZ, resp. ako rozdiel medzi čistými nákladmi podniku plniaceho záväzkov SVHZ a čistými nákladmi alebo čistým ziskom rovnakého podniku vyvíjajúceho činnosť bez záväzku poskytovať SVHZ³².
3. Metodika pre stanovenie výšky náhrady podľa Rozhodnutia o SVHZ tvorí prílohu č. 3 tejto schémy.
4. **Maximálna výška pomoci pre prijímateľa na realizáciu opatrení v rámci jedného poverenia nepresiahne 15 mil. EUR počas doby trvania poverenia.** Uvedeným je zabezpečený súlad s čl. 2 ods. 1 písm. a) Rozhodnutia o SVHZ.
5. Výška pomoci musí byť stanovená tak, aby sa predišlo nadmernej náhrade.

L) PODMIENKY POSKYTNUTIA POMOCI

³⁰ Využitelnosť konkrétneho inštitútu vychádza z ustanovení § 60, resp. § 61d zákona o ochrane prírody a krajiny. Pri možnosti uplatnenia oboch inštitútov sa využije konkrétny inštitút podľa uváženia vykonávateľa, a to v nadväznosti na charakter projektu. Odlišne od uvedeného, v nadväznosti na ustanovenie § 61d ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny, v prípade opatrení realizovaných na štátnych pozemkoch, ktoré nie sú vo vlastníctve/správe alebo nájme Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky alebo príslušnej správy národného parku, sa náhrada za SVHZ poskytuje výlučne na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku vo forme finančného príspevku.

³¹ podľa čl. 5 ods. 1 Rozhodnutia o SVHZ

³² podľa čl. 5 ods. 2 Rozhodnutia o SVHZ.

1. Pomoc bude poskytnutá len v prípade, že prijímateľ splní všetky podmienky a kritériá tejto schémy a súvisiacich právnych predpisov³³ tak, ako budú premietnuté do príslušnej výzvy³⁴.
2. Pred poskytnutím pomoci je žiadateľ povinný predložiť poskytovateľovi, resp. v prípade definovanom v čl. E) ods. 2 tejto schémy potenciálny prijímateľ vykonávateľovi vyhlásenie o tom, že nie je podnikom v ťažkostiach, resp. že spĺňa výnimku z podniku v ťažkostiach podľa vymedzenia v článku F) ods. 10 tejto schémy. Poskytovateľ, resp. v prípade projektov podľa čl. E) ods. 2 tejto schémy vykonávateľ overí skutočnosť, že prijímateľ nie je podnikom v ťažkostiach, resp. že spĺňa výnimku z podniku v ťažkostiach na základe metodiky/testu podniku v ťažkostiach, ktorá je prílohou č. 2 tejto schémy.
3. Žiadateľ/potenciálny prijímateľ predloží tiež vyhlásenie o tom, že sa voči nemu neuplatňuje vrátenie štátnej pomoci na základe rozhodnutia Európskej komisie, ktorým bola táto štátna pomoc označená za neoprávnenú a nezlučiteľnú s vnútorným trhom. Poskytovateľ, resp. v prípade projektov podľa čl. E) ods. 2 tejto schémy vykonávateľ overí splnenie tejto podmienky, napr. prostredníctvom webového sídla Rozhodnutia Európskej komisie – vrátenie pomoci | Protimonopolný úrad SR (gov.sk).
4. Žiadateľ/potenciálny prijímateľ predloží vyhlásenie, či mu v súvislosti s projektom, na ktorý žiada o poskytnutie pomoci podľa tejto schémy, už bola poskytnutá pomoc alebo či žiada o poskytnutie pomoci z iných verejných zdrojov, a to pre účely posúdenia pravidiel kumulácie pomoci³⁵.
5. Ak žiadateľ/potenciálny prijímateľ vykonáva činnosti patriace do rozsahu i mimo rozsahu SVHZ, v interných účtoch sa samostatne vykazujú príjmy a výdavky spojené so SVHZ a tie príjmy a výdavky, ktoré súvisia s ostatnými službami, ako aj parametre na pridelovanie nákladov a výnosov. Náklady spojené s akýmkoľvek inými činnosťami mimo rozsahu SVHZ zahŕňajú všetky priame náklady, primeraný príspevok na spoločné náklady³⁶ a primeranú rentabilitu vlastného imania. **Pomoc podľa tejto schémy nebude poskytnutá na výdavky spojené s akýmkoľvek inými činnosťami mimo rozsahu SVHZ.** Uvedeným je zabezpečený súlad s čl. 5 ods. 9 Rozhodnutia o SVHZ.
6. Poskytovateľ, resp. v prípade definovanom v čl. E) ods. 2 tejto schémy vykonávateľ je oprávnený vyžiadať si doplňujúce informácie, ktoré súvisia s

³³ Podmienky zákona o príspevkoch z fondov a zákona o ochrane prírody a krajiny, vrátane overenia majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov v nadväznosti na čl. F) tejto schémy.

³⁴ Podmienky poskytnutia pomoci, ktoré obsahuje príslušná výzva, nesmú byť v rozpore s touto schémou.

³⁵ Vykonávateľ môže požadovať preukázanie splnenia uvedenej podmienky napr. aj predložením úplných informácií o platbách poskytovaných Pôdohospodárskou platobnou agentúrou na územia, na ktorých majú byť prijímateľom realizované opatrenia podľa tejto schémy.

³⁶ Na určenie výšky primeraného príspevku na spoločné náklady možno ako referenčný element podľa potreby použiť trhové ceny za využívanie zdrojov. Ak nie sú k dispozícii takéto trhové ceny, primeraný príspevok na spoločné náklady možno stanoviť odkazom na úroveň primeraného zisku, ktorého dosiahnutie sa v prípade podniku očakáva pri výkone činností, ktoré nepatria do rámca služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, alebo na základe iných vhodnejších metód. Primeraný zisk sa posúdi z pohľadu *ex ante* (skôr na základe očakávaného zisku, než na základe dosiahnutého zisku), aby neboli odstránené stimuly pre podnik zvyšovať efektívnosť pri výkone činností, ktoré nepatria do rámca služieb všeobecného hospodárskeho záujmu.

podporeným projektom pre účely posúdenia súladu projektu s akýmikoľvek ďalšími podmienkami poskytnutia pomoci.

7. Poskytovanie SVHZ bude zverené prijímateľovi na základe poverenia podľa čl. 4 rozhodnutia o SVHZ. V prípade opatrení realizovaných na pozemkoch vo vlastníctve, správe alebo nájme prijímateľa v zmysle čl. E) ods. 2 tejto schémy je poverením zmluva o starostlivosti alebo zmluva o poskytnutí finančného príspevku³⁷. V prípade opatrení realizovaných na hospodársky využívaných pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve, správe alebo nájme Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky alebo príslušnej správy národného parku, je poverením zmluva o poskytnutí NFP.
8. Poverenie na poskytovanie SVHZ podľa tejto schémy nepresiahne obdobie 10 rokov od jeho vydania (najskôr od nadobudnutia účinnosti tejto schémy), čím je zabezpečený súlad s čl. 2 ods. 2 Rozhodnutia o SVHZ³⁷.
9. Prijímateľ je povinný vrátiť tú časť pomoci, ktorá by predstavovala tzv. nadmernú náhradu, teda časť pomoci prevyšujúcu výšku potrebnú na pokrytie čistých nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s poskytovaním SVHZ podľa tejto schémy, plus primeraný zisk (ak relevantné).
10. Poskytovateľ, resp. v prípade definovanom v čl. E) ods. 2 tejto schémy vykonávateľ³⁸ uplatní nárok na vrátenie pomoci alebo jej časti, ktorá bola použitá na iný účel, ako stanovuje táto schéma.
11. Poskytovateľ, resp. v prípade definovanom v čl. E) ods. 2 tejto schémy vykonávateľ³⁸ uplatní nárok na vrátenie pomoci alebo jej časti, ak ju prijímateľ prevedie na iný subjekt.
12. Pokiaľ poskytovateľ, resp. v prípade definovanom v čl. E) ods. 2 tejto schémy vykonávateľ³⁸ uplatní nárok na vrátenie časti pomoci, vyčíslí túto časť vo výške pomernej k obdobiu, počas ktorého trval dôvod zakladajúci povinnosť vrátenia pomoci.
13. Forma preukázania splnenia podmienok poskytnutia pomoci je/bude uvedená v rámci príslušnej výzvy, resp. v dokumente, ktorý stanovuje formu preukázania splnenia podmienok poskytnutia pomoci pre prijímateľa, ktorý je užívateľom v prípade definovanom v čl. E) ods. 2 tejto schémy.
14. Na poskytnutie pomoci podľa tejto schémy nie je právny nárok. Za poskytnutie pomoci jednotlivým prijímateľom je zodpovedný poskytovateľ, resp. v prípade definovanom v čl. E) ods. 2 tejto schémy vykonávateľ.

M) KUMULÁCIA POMOCI

³⁷ Pri príprave zmluvy o starostlivosti sa § 61d ods. 5 zákona o ochrane prírody a krajiny aplikuje primerane a tak, aby jeho aplikácia nebola v rozpore s čl. 2 ods. 2 Rozhodnutia o SVHZ.

³⁸ Okrem vykonávateľa môže nárok na vrátenie pomoci alebo jej časti uplatniť aj iný subjekt, pokiaľ tieto postupy vyplývajú zo zákona o príspevkoch z fondov alebo z legislatívy EÚ.

1. Pri zisťovaní toho, či po poskytnutí pomoci budú dodržané maximálne stropy pomoci uvedené v čl. J) tejto schémy sa zohľadňuje celková výška štátnej pomoci pre podporovanú činnosť alebo projekt rámci jedného poverenia SVHZ a podnik.
2. Pomoc poskytovaná podľa tejto schémy sa môže kumulovať s akoukoľvek inou štátnou pomocou len vtedy, ak sa tieto opatrenia týkajú iných identifikovateľných oprávnených výdavkov.
3. Pomoc poskytnutá podľa tejto schémy sa nekumuluje so žiadnou inou štátnou pomocou alebo pomocou *de minimis* v súvislosti s tými istými – čiastočne alebo úplne sa prekrývajúcimi – oprávnenými výdavkami, ak by takáto kumulácia mala za následok prekročenie maximálnej výšky pomoci podľa článku J) schémy.
4. Kumulácia pomoci je vždy viazaná na konkrétnu službu SVHZ.

N) MECHANIZMUS POSKYTOVANIA POMOCI

Mechанизmus poskytovania pomoci zo strany poskytovateľa podľa čl. E) ods. 1 tejto schémy

1. Poskytovateľ zverejní výzvu v ITMS³⁹. Výzva musí spĺňať požiadavky § 14 zákona o príspevkoch z fondov EÚ.
2. Žiadateľ predkladá ŽoNFP v zmysle podmienok stanovených vo výzve.
3. ŽoNFP doručená v zmysle predchádzajúceho bodu je predmetom konania podľa zákona o príspevkoch z fondov EÚ, v rámci ktorého poskytovateľ overuje splnenie podmienok poskytnutia NFP stanovených vo výzve, vrátane podmienok poskytnutia pomoci podľa tejto schémy.
4. V prípade, že ŽoNFP splní všetky podmienky poskytnutia pomoci určené vo výzve a tejto schéme a v prípade, že je vo výzve vyčlenená dostatočná alokácia na financovanie projektu, vydá poskytovateľ Rozhodnutie o schválení ŽoNFP a doručí ho žiadateľovi.
5. V prípade, že ŽoNFP nesplní niektorú z podmienok poskytnutia pomoci určených vo výzve a schéme alebo v prípade, že vo výzve nie je vyčlenená dostatočná alokácia na financovanie projektu, vydá poskytovateľ Rozhodnutie o neschválení ŽoNFP a doručí ho žiadateľovi.
6. Poskytovateľ uzatvára s úspešným žiadateľom zmluvu o poskytnutí NFP⁴⁰.

³⁹ Informačný systém, ktorý zahŕňa štandardizované procesy programového a projektového riadenia. Obsahuje údaje, ktoré sú potrebné na transparentné a efektívne riadenie, finančné riadenie a kontrolu poskytovania pomoci. Prostredníctvom ITMS sa elektronicky vymieňajú údaje s údajmi v informačných systémoch EK určených pre správu európskych štrukturálnych a investičných fondov a s inými vnútroštátnymi informačnými systémami, pre ktorý je zdrojovým systémom v rámci integračného rozhrania.

⁴⁰ Vzor zmluvy o poskytnutí NFP je súčasťou výzvy, resp. výzva obsahuje odkaz na vzor zmluvy o poskytnutí NFP.

7. Za deň poskytnutia pomoci⁴¹ sa považuje deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP.
8. Zmluva o poskytnutí NFP je predmetom zverejnenia v zmysle zákona o slobode informácií. Zmluva o poskytnutí NFP nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv.
9. Zmluva o poskytnutí NFP, podľa ktorej sa poskytuje pomoc, musí okrem náležitostí podľa čl. C) tejto schémy obsahovať aj záväzok prijímateľa, že dodrží všetky podmienky, za ktorých sa mu poskytla pomoc a že vráti poskytnutú pomoc, ak takéto podmienky poruší.
10. Podrobnejšie informácie o mechanizme poskytovania pomoci sú uvedené v príslušnej výzve a v zákone o príspevkoch z fondov EÚ.
11. Do dňa nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí NFP, teda do dňa poskytnutia pomoci, sa prijímateľ NFP v tejto schéme označuje aj ako žiadateľ.
12. Poskytovateľ overuje výšku pomoci ako aj realizáciu zmluvne dohodnutých opatrení aj počas realizácie projektu s cieľom zabránenia poskytnutiu nadmernej náhrady. Výška pomoci musí počas realizácie projektu zodpovedať pravidlám uvedeným v čl. K) tejto schémy a v prílohe č. 3 tejto schémy. Kontrola nadmernej náhrady podľa článku 6 Rozhodnutia o SVHZ sa vykonáva v súlade s pravidlami uvedenými v prílohe č. 3 tejto schémy⁴².

Mechanizmus poskytovania pomoci zo strany vykonávateľa podľa čl. E) ods. 2 tejto schémy

1. Vykonávateľ za účelom realizácie oprávnených projektov podľa výzvy a tejto schémy osloví potenciálnych prijímateľov s návrhom na realizáciu vybraných projektov na pozemkoch v ich vlastníctve, správe alebo nájme, vrátane podmienok ich realizácie (v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci).
2. V prípade súhlasu potenciálneho prijímateľa s realizáciou projektov podľa predchádzajúceho odseku vykonávateľ vyzve potenciálneho prijímateľa na:
 - a) predloženie údajov plánovaných oprávnených výdavkov (podložených príslušnou dokumentáciou) spolu s návrhom výpočtu pomoci podľa čl. J) ods. 1 až 3 tejto schémy na krytie čistých výdavkov spojených s realizáciou opatrení navrhovaných vykonávateľom a
 - b) preukázanie splnenia podmienok poskytnutia pomoci podľa tejto schémy a overí ich splnenie podľa čl. L) tejto schémy.
3. Vykonávateľ overí splnenie podmienok poskytnutia pomoci podľa tejto schémy a v prípade ich splnenia zašle potenciálnemu prijímateľovi návrh zmluvy o starostlivosti alebo zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na podpis.
4. Zmluva o starostlivosti alebo zmluva o poskytnutí finančného príspevku nadobúda účinnosť:

⁴¹ podľa § 5 ods. 1 zákona o štátnej pomoci

⁴² Bližšie skutočnosti týkajúce sa kontroly nadmernej náhrady, vrátane spôsobu predkladania kontrolného výpočtu, určí príslušná výzva alebo dokument, na základe ktorého sa poskytuje pomoc.

- a) dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv alebo
 - b) za podmienok uvedených v dotknutej zmluve, nie však skôr ako v deň nasledujúcim po dni jej zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv.
5. Po spätnom doručení uzavretej zmluvy o starostlivosti alebo zmluvy o poskytnutí finančného príspevku zabezpečí vykonávateľ jej zverejnenie v Centrálnom registri zmlúv.
6. Vykonávateľ písomne oznámi prijímateľovi nadobudnutie účinnosti zmluvy o starostlivosti alebo zmluvy o poskytnutí finančného príspevku a vyzve prijímateľa na začatie realizácie opatrení v zmysle zmluvy o starostlivosti.
7. Za deň poskytnutia pomoci⁴¹ podľa tejto schémy sa považuje nadobudnutie účinnosti zmluvy o starostlivosti alebo zmluvy o poskytnutí finančného príspevku. V zmluve o starostlivosti alebo zmluve o poskytnutí finančného príspevku môže byť obsiahnutá aj odkladacia podmienka účinnosti.
8. Vykonávateľ overuje výšku pomoci ako aj realizáciu zmluvne dohodnutých opatrení aj počas realizácie projektu s cieľom zabránenia poskytnutiu nadmernej náhrady. Výška pomoci musí počas realizácie projektu zodpovedať pravidlám v čl. K) schémy a v prílohe č. 3 tejto schémy. Kontrola nadmernej náhrady podľa článku 6 Rozhodnutia o SVHZ sa vykonáva v súlade s pravidlami uvedenými v prílohe č. 3 tejto schémy⁴³.
9. Náhrada na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku sa poskytuje pred realizáciou opatrení, a to v tom kalendárnom roku, keď sa záväzok prijímateľa zabezpečí príslušné opatrenie na udržanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny má plniť.

O) ROZPOČET

- 1. Odhadovaný rozpočet tejto schémy je 77 000 000,00 EUR.
- 2. Predpokladaný ročný rozpočet je 15 400 000,00 EUR.

P) TRANSPARENTNOSŤ A MONITOROVANIE

- 1. Pre zabezpečenie transparentnosti je schéma zverejnená a verejne dostupná na webovom sídle poskytovateľa v zmysle čl. E) tejto schémy. Poskytovateľ zabezpečí zverejnenie úplného znenia schémy na webovom sídle v zmysle čl. E) tejto schémy do 10 kalendárnych dní odo dňa nadobudnutia platnosti a účinnosti schémy vrátane jej prípadných zmien (schémy v znení dodatku). Znenie schémy, resp. schémy v znení dodatku zostane verejne dostupné minimálne do konca platnosti a účinnosti schémy.

⁴³ Bližšie skutočnosti týkajúce sa kontroly nadmernej náhrady, vrátane spôsobu predkladania kontrolného výpočtu, môže určiť príslušná výzva alebo dokument, na základe ktorého sa poskytuje pomoc.

2. Poskytovateľ bezodkladne zabezpečí zaznamenanie schémy, resp. schémy v znení dodatku do IS SEMP pre účely zaznamenávania údajov o poskytnutej pomoci a údajov o prijímateľovi do IS SEMP.
3. Poskytovateľ/vykonávateľ v súlade s § 12 ods. 1 a ods. 3 zákona o štátnej pomoci zaznamenáva prostredníctvom elektronického formulára do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci v IS SEMP údaje o prijímateľovi a poskytnutej pomoci.
4. Poskytovateľ/vykonávateľ v súlade s čl. 6 Rozhodnutia o SVHZ overuje na ročnej báze počas obdobia poskytovania služieb podľa tejto schémy v zmysle zmluvy o starostlivosti alebo zmluvy o poskytnutí finančného príspevku, či výška poskytnutej pomoci neprekročila sumu podľa čl. 5 ods. 1 Rozhodnutia o SVHZ, a to v priebehu realizácie projektu, ako aj po jeho ukončení. V prípade, že poskytovateľ/vykonávateľ zistí, že bola poskytnutá nadmerná náhrada, požiada prijímateľa o vrátenie všetkej nadmerne poskytnutej náhrady.
5. Poskytovateľ v súčinnosti s vykonávateľom predkladá Komisii prostredníctvom Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky, v rozsahu a štruktúre podľa čl. 9 Rozhodnutia o SVHZ, správu o vykonávaní Rozhodnutia o SVHZ každé dva roky. Prvá správa sa predloží v roku 2027.
6. Poskytovateľ/vykonávateľ kontroluje dodržiavanie všetkých podmienok stanovených v tejto schéme.
7. Poskytovateľ/vykonávateľ uchováva podrobné záznamy s informáciami a podpornou dokumentáciou potrebnou na zistenie toho, či boli splnené všetky podmienky stanovené v schéme, počas trvania poverenia a 10 rokov od skončenia poverenia podľa príslušnej zmluvy.
8. Poskytovateľ v súčinnosti s vykonávateľom poskytuje Komisii na jej písomnú žiadosť všetky informácie, ktoré Komisia pokladá za nevyhnutné na zistenie, či sú platné opatrenia vo forme náhrady zlučiteľné s Rozhodnutím o SVHZ.

Q) KONTROLA A AUDIT

1. Vykonávanie finančnej kontroly, vnútorného auditu, vládneho auditu alebo auditu kontrolnými orgánmi EÚ (ďalej len „kontrola a audit“) poskytnutej pomoci vychádza z legislatívy EÚ a nariadenia Rady ES č. 2185/9651 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi a z legislatívy SR, t. j. zákona o finančnej kontrole.
2. Subjektami zapojenými do kontroly a auditu sú:
 - a) poverení zamestnanci poskytovateľa/vykonávateľa;
 - b) Ministerstvo financií SR;
 - c) Najvyšší kontrolný úrad SR;
 - d) Úrad vládneho auditu;
 - e) Orgán zabezpečujúci ochranu finančných záujmov Európskej únie;

- f) Orgán auditu podľa §12 zákona o príspevkoch z fondov EÚ;
 - g) kontrolné orgány EÚ;
 - h) osoby prizvané orgánmi/osobami uvedenými v písm. a) až g) v súlade s príslušnými právnymi predpismi Slovenskej republiky a Európskej únie.
3. Poskytovateľ/vykonávateľ v súlade so zákonom o štátnej pomoci, s príslušnými ustanoveniami zákona o príspevkoch z fondov EÚ, zákona o finančnej kontrole a audite a podľa vnútorných predpisov kontroluje oprávnenosť preukázaných výdavkov, ku ktorým sa poskytnutá pomoc viaže, ako aj dodržanie ďalších podmienok poskytnutia štátnej pomoci. Za týmto účelom je poskytovateľ/vykonávateľ oprávnený vykonať kontrolu priamo u prijímateľa. Ostatné subjekty zapojené do kontroly a auditu vykonávajú kontrolu a audit u prijímateľa v súlade s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.
4. Pri kontrole poskytnutej pomoci podľa tejto schémy je prijímateľ v zmysle § 14 ods. 1 zákona o štátnej pomoci povinný preukázať poskytovateľovi/vykonávateľovi použitie prostriedkov štátnej pomoci a oprávnenosť vynaložených výdavkov a umožniť poskytovateľovi/vykonávateľovi vykonanie kontroly použitia prostriedkov štátnej pomoci, oprávnenosti vynaložených výdavkov, dodržania podmienok poskytnutia štátnej pomoci.
5. Prijímateľ vytvorí zamestnancom kontrolného orgánu vykonávajúcim kontrolu primerané podmienky na riadne a včasné vykonanie kontroly a poskytne im potrebnú súčinnosť a všetky vyžiadané informácie a listiny týkajúce sa najmä realizácie projektu, stavu jeho rozpracovanosti, použitia prostriedkov štátnej pomoci a oprávnenosti výdavkov.
6. Prijímateľ zabezpečí prítomnosť osôb zodpovedných za realizáciu aktivít projektu a zdrží sa konania, ktoré by mohlo ohroziť začatie a riadny priebeh výkonu kontroly a auditu.

R) PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ SCHÉMY

1. Schéma nadobúda platnosť a účinnosť dňom jej uverejnenia v Obchodnom vestníku. Zverejnenie schémy v Obchodnom vestníku zabezpečí poskytovateľ.
2. Zmeny v schéme je možné vykonať formou písomných dodatkov k schéme. Platnosť a účinnosť každého dodatku nastáva dňom uverejnenia schémy v znení dodatku v Obchodnom vestníku.
3. Zmeny v Rozhodnutí o SVHZ musia byť premietnuté do schémy v priebehu šiestich mesiacov od nadobudnutia ich účinnosti. Pre zmenu alebo doplnenie schémy sa uplatní postup podľa ods. 2 tohto článku schémy.
4. **Platnosť a účinnosť schémy končí dňa 31. decembra 2029**, takže príslušné zmluvy o starostlivosti, zmluvy o poskytnutí finančného príspevku alebo zmluvy o poskytnutí NFP musia nadobudnúť účinnosť do uvedeného dátumu⁴⁴.

⁴⁴ Časová oprávnenosť výdavkov určená v príslušnej výzve týmto nemôže byť dotknutá.

S) PRÍLOHY

Neoddeliteľnou súčasťou tejto schémy sú tieto prílohy:

Príloha č. 1 - Definícia MSP

Príloha č. 2 – Metodika/test podniku v ťažkostiach

Príloha č. 3 – Metodika pre stanovenie výšky náhrady podľa Rozhodnutia o SVHZ

Príloha č. 1 - Definícia MSP

Príloha I k nariadeniu o skupinových výnimkách**Vymedzenie pojmov týkajúcich sa MSP****Článok 1****Podnik**

Za podnik sa považuje každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právnu formu. Sem patria najmä samostatne zárobkovo činné osoby a rodinné podniky, ktoré vykonávajú remeselnícke alebo iné činnosti, a partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť.

Článok 2**Počet pracovníkov a finančné limity určujúce kategórie podnikov**

1. Kategóriu mikropodnikov, malých a stredných podnikov („MSP“) tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 mil. EUR a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 mil. EUR.
2. V rámci kategórie MSP sa malý podnik definuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 50 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 10 mil. EUR.
3. V rámci kategórie MSP sa mikropodnik definuje ako podnik, ktorý zamestnáva menej ako 10 osôb a ktorého ročný obrat a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 2 mil. EUR.

Článok 3**Typy podnikov, ktoré sa zohľadňujú pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm**

1. „Samostatný podnik“ je každý podnik, ktorý nie je zatriedený ako partnerský podnik v zmysle odseku 2 alebo ako prepojený podnik v zmysle odseku 3.
2. „Partnerské podniky“ sú všetky podniky, ktoré nie sú zatriedené ako prepojené podniky v zmysle odseku 3 a medzi ktorými je takýto vzťah: podnik (vyššie postavený podnik) vlastní, buď samostatne alebo spoločne s jedným alebo viacerými prepojenými podnikmi v zmysle odseku 3, 25 % alebo viac imania alebo hlasovacích práv iného podniku (nižšie postavený podnik).

Podnik sa však môže klasifikovať ako samostatný, teda ako podnik, ktorý nemá žiadne partnerské podniky, aj keď nižšie uvedení investori tento limit 25 % dosiahnu alebo prekročia, za predpokladu, že títo investori nie sú prepojení v zmysle odseku 3 individuálne alebo spoločne s príslušným podnikom:

- a) verejné investičné spoločnosti, spoločnosti investujúce do rizikového kapitálu, fyzické osoby alebo skupiny fyzických osôb pravidelne vykonávajúce rizikové investičné aktivity, ktoré investujú vlastný kapitál do nekótovaných podnikov (podnikateľskí anjeli), za predpokladu, že celkové investície týchto podnikateľských anjelov v rovnakom podniku sú nižšie ako 1 250 000 EUR;
- b) univerzity alebo neziskové výskumné strediská;

- c) inštitucionálni investori vrátane regionálnych rozvojových fondov;
- d) orgány miestnej samosprávy s ročným rozpočtom nižším ako 10 mil. EUR a s menej ako 5 000 obyvateľmi.

3. „Prepojené podniky“ sú podniky, medzi ktorými je niektorý z týchto vzájomných vzťahov:

- a) podnik má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v inom podniku;
- b) podnik má právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu iného podniku;
- c) podnik má právo dominantne pôsobiť na iný podnik na základe zmluvy uzatvorenej s týmto podnikom alebo na základe ustanovenia v jeho spoločenskej zmluve alebo stanovách;
- d) podnik, ktorý je akcionárom alebo členom iného podniku, sám kontroluje na základe zmluvy s inými akcionármi tohto podniku alebo členmi tohto podniku väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v tomto podniku.

Vychádza sa z predpokladu, že dominantný vplyv neexistuje, ak sa investori uvedení v odseku 2 druhom pododseku nezapoja priamo alebo nepriamo do riadenia príslušného podniku – bez toho, aby boli dotknuté ich práva ako akcionárov.

Podniky, ktoré sa nachádzajú v niektorom zo vzťahov uvedených v prvom pododseku prostredníctvom jedného alebo viacerých iných podnikov alebo prostredníctvom niektorého z investorov uvedených v odseku 2, sa tiež považujú za prepojené.

Podniky, ktoré sa nachádzajú v niektorom z týchto vzťahov prostredníctvom fyzickej osoby alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne, sa tiež považujú za prepojené podniky, ak svoju činnosť alebo časť svojej činnosti vykonávajú na rovnakom relevantnom trhu alebo na príbuzných trhoch.

Za „príbuzný trh“ sa považuje trh pre výrobok alebo službu, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššej alebo nižšej pozícii vo vzťahu k relevantnému trhu.

- 4. Okrem prípadov uvedených v odseku 2 druhom pododseku sa podnik nemôže považovať za MSP, ak 25 % alebo viac imania alebo hlasovacích práv je priamo alebo nepriamo kontrolovaných spoločne alebo individuálne jedným alebo viacerými verejnými orgánmi.
- 5. Podniky môžu poskytnúť vyhlásenie o postavení ako samostatný podnik, partnerský podnik alebo prepojený podnik vrátane údajov týkajúcich sa limitov stanovených v článku 2. Vyhlásenie sa môže poskytnúť aj vtedy, keď je imanie rozptýlené tak, že nie je možné presne určiť, kto je jeho držiteľom; v takomto prípade podnik môže poskytnúť vyhlásenie v dobrej viere, že môže odôvodnene predpokladať, že jeden podnik v ňom nevlastní alebo spoločne navzájom prepojené podniky v ňom nevlastnia 25 % alebo viac. Takéto vyhlásenia sa poskytnú bez toho, aby boli dotknuté kontroly alebo vyšetrovania stanovené podľa vnútroštátnych pravidiel alebo pravidiel Únie.

Článok 4**Údaje používané pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm a referenčné obdobie**

1. Údajmi používanými pri výpočte počtu pracovníkov a finančných súm sú údaje týkajúce sa posledného schváleného účtovného obdobia a vypočítané na ročnom základe. Zohľadňujú sa odo dňa účtovnej závierky. Výška zvoleného obratu sa vypočíta bez dane z pridanej hodnoty (DPH) a iných nepriamych daní.
2. Ak podnik v deň účtovnej závierky zistí, že na ročnom základe prekročil počet pracovníkov alebo finančné limity stanovené v článku 2, alebo klesol pod tento počet pracovníkov a finančné limity, nebude to mať za následok stratu alebo nadobudnutie statusu stredného alebo malého podniku alebo mikropodniku, pokiaľ sa tieto limity neprekročili v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach.
3. V prípade novozaložených podnikov, ktorých účtovné uzávierky ešte neboli schválené, sa uplatnia údaje získané čestným odhadom vykonaným v priebehu finančného roku.

Článok 5**Počet pracovníkov**

Počet pracovníkov zodpovedá počtu ročných pracovných jednotiek (RPJ), t. j. počtu osôb, ktoré v príslušnom podniku alebo v jeho mene pracovali na plný úväzok počas celého posudzovaného referenčného roku. Práca osôb, ktoré nepracovali celý rok, práca osôb, ktoré pracovali na kratší pracovný čas bez ohľadu na jeho trvanie, a práca sezónnych pracovníkov sa započítava ako podiely RPJ. Pracovníkmi sú:

- a) zamestnanci;
- b) osoby pracujúce pre podnik v podriadenom postavení, ktoré sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov považujú za zamestnancov;
- c) vlastníci - manažéri;
- d) partneri vykonávajúci pravidelnú činnosť v podniku, ktorí majú finančný prospech z podniku.

Učni alebo študenti, ktorí sa zúčastňujú na odbornom vzdelávaní na základe učňovskej zmluvy alebo zmluvy o odbornom výcviku, sa nepovažujú za pracovníkov. Doba trvania materskej alebo rodičovskej dovolenky sa nezapočítava.

Článok 6**Vyhotovenie údajov o podniku**

1. V prípade samostatného podniku sa údaje vrátane počtu pracovníkov určujú výlučne na základe účtovnej závierky tohto podniku.
2. Údaje o podniku, ktorý má partnerské podniky alebo prepojené podniky, vrátane údajov o počte pracovníkov sa určia na základe účtovnej závierky a iných údajov o podniku alebo, ak je k dispozícii, podľa konsolidovanej účtovnej závierky podniku alebo konsolidovanej účtovnej závierky, do ktorej bol podnik zahrnutý prostredníctvom konsolidácie.

K údajom uvedeným v prvom pododseku sa pripočítajú údaje každého partnerského podniku príslušného podniku, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení vo vzťahu k nemu. Výsledok je úmerný percentuálnemu podielu imania alebo hlasovacích práv (podľa toho, ktorá z hodnôt je vyššia). V prípade krížových podielov sa použije vyšší z týchto percentuálnych podielov.

K údajom uvedeným v prvom a druhom pododseku sa pripočíta 100 % údajov každého podniku, ktorý je priamo alebo nepriamo prepojený s príslušným podnikom, ak už tieto údaje neboli zahrnuté prostredníctvom konsolidácie do účtovnej závierky.

3. Na účely uplatnenia odseku 2 sa údaje partnerských podnikov príslušného podniku odvodzujú z ich účtovných závierok a ostatných údajov – konsolidovaných, ak existujú. K týmto údajom sa pripočíta 100 % údajov podnikov, ktoré sú prepojené s týmito partnerskými podnikmi, pokiaľ ich účtovné údaje už nie sú zahrnuté prostredníctvom konsolidácie.

Na účely uplatnenia toho istého odseku 2 sa údaje podnikov, ktoré sú prepojené s príslušným podnikom, odvodzujú z ich účtovných závierok a ostatných údajov – konsolidovaných, ak existujú.

K týmto údajom sa pomerne pripočítajú údaje každého prípadného partnerského podniku tohto prepojeného podniku, ktorý sa nachádza bezprostredne vo vyššom alebo nižšom postavení vo vzťahu k nemu, pokiaľ už tieto údaje neboli zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky v podiele zodpovedajúcom prinajmenšom percentuálnemu podielu určenému v odseku 2 druhom pododseku.

4. Ak sa v konsolidovanej účtovnej závierke neuvádzajú za daný podnik údaje o pracovníkoch, čísla týkajúce sa pracovníkov sa vypočítajú úmerne na základe súhrnu údajov z jeho partnerských podnikov a pripočítaním údajov z podnikov, s ktorými je príslušný podnik prepojený.

Príloha č. 2 – Metodika/test podniku v ťažkostiach

Metodika podniku v ťažkostiach

1. Definícia podniku v ťažkostiach

Definícia podniku v ťažkostiach vychádza z čl. 2 ods. 18 nariadenia o skupinových výnimkách.

Podnik v ťažkostiach sa posudzuje podľa jednotlivých kritérií definície. **Podnik je vyhodnotený ako podnik v ťažkostiach, ak sa tak vyhodnotí aspoň v jednom z tých kritérií definície, ktoré sa na neho vzťahujú.** V ďalšom texte sa na jednotlivé písmená definície odkazuje ako na kritériá podniku v ťažkostiach a) až e)).

V zmysle čl. 2 ods. 18 nariadenia o skupinových výnimkách platí, že podnik v ťažkostiach je podnik, v súvislosti s ktorým sa vyskytne aspoň jedna z týchto okolností:

- a) *V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania⁴⁵, MSP, ktorý spĺňa podmienku uvedenú v článku 21 ods. 3 písm. b) a požiadavku rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybraným finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť s ručením obmedzeným“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ⁴⁶, a „základné imanie“ zahŕňa, ak je to vhodné, akékoľvek emisné ážio.*
- b) *V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku z článku 21 ods. 3 písm. b) a požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybraným finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť“, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe II k smernici 2013/34/EÚ.*
- c) *Keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá domácich právnych predpisov na to, aby sa stal predmetom kolektívneho konkurzného konania na žiadosť svojich veriteľov.*
- d) *Keď podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.*

⁴⁵ V zmysle tejto schémy sa neposkytuje pomoc vo forme rizikového financovania, a preto sa výnimka pre MSP v prípade rizikového financovania neuplatní.

⁴⁶ SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (ďalej len „smernica 2013/34/EÚ“)

e) V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a
2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0

2. Referenčné obdobie a rozhodný moment

Kritériá podľa písm. a), b) a e) definície sa posudzujú za príslušné referenčné obdobie.

Pri určovaní referenčného obdobia sa:

- v prípade podnikov, ktoré sú účtovnou jednotkou⁴⁷, používajú účtovné obdobia⁴⁸ a
- v prípade podnikov, ktoré nie sú účtovnou jednotkou, používajú zdaňovacie obdobia⁴⁹.

Referenčné obdobie je:

- a) posledné účtovné obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré disponuje podnik schválenou účtovnou závierkou (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“) a účtovné obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“), ak ide o podnik, ktorý je účtovnou jednotkou, alebo
- b) posledné zdaňovacie obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré podnik predložil daňovému úradu daňové priznanie (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“) a zdaňovacie obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“), ak ide o podnik, ktorý nie je účtovnou jednotkou.

Schválenou účtovnou závierkou je pre účely tejto metodiky:

- v prípade podniku, ktorý má povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna⁵⁰ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu schválená príslušným orgánom podniku a uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto metodiky sa považuje tá, ktorá bola zo všetkých uložených účtovných závierok podniku schválená ako prvá. Ak podnik ešte nemá žiadnu účtovnú závierku schválenú príslušným orgánom podniku a neuplynula ešte zákonná lehota na schválenie žiadnej účtovnej závierky, postupuje sa pri ňom, ako v prípade podniku, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku,
- v prípade podniku, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto metodiky sa považuje tá, ktorá bola zostavená prvá.

Ak podnik, ktorý nie je účtovnou jednotkou, predložil za referenčné obdobie daňovému úradu opravné daňové priznanie a/alebo dodatočné daňové priznanie, vychádza sa pri

⁴⁷ podľa § 1 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o účtovníctve“)

⁴⁸ podľa § 3 zákona o účtovníctve.

⁴⁹ podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

⁵⁰ Mimoriadna účtovná závierka je akceptovaná iba v prípadoch uzavretia účtovných kníh podľa §16, ods. 4, písm. c) a e) zákona o účtovníctve.

hodnotení podniku v ťažkostiach z posledného dodatočného daňového priznania, a ak také neexistuje, potom sa vychádza z posledného opravného daňového priznania.

Kritériá podľa písm. c) a d) definície sa posudzujú podľa platného stavu k rozhodnému momentu.

Rozhodný moment sa určuje v závislosti od procesnej fázy, v ktorej sa overenie vykonáva. Rozhodný moment bude uvedený vo výzve alebo bude oznámený podniku v rámci vyžiadania súčinnosti.

3. Interpretácia podmienok podniku v ťažkostiach

Posúdenie podmienky podľa písm. a) definície

Podmienka stanovuje, že sa má posúdiť, či v referenčnom účtovnom období došlo k takým akumulovaným stratám, ktoré by spôsobili stratu viac než $\frac{1}{2}$ hodnoty základného imania navýšeného o emisné ážio.

Podniky zahrňované pod písm. a) z hľadiska právnej formy sú:

- spoločnosť s ručením obmedzeným,
- akciová spoločnosť/európska spoločnosť,
- jednoduchá spoločnosť na akcie,
- štátny podnik,
- družstvo.

Všetky tieto podniky účtujú v systéme podvojného účtovníctva.

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Vlastné imanie počítané v účtovných závierkach podvojného účtovníctva v sebe zahŕňa všetky plusové aj mínusové položky ako základné imanie, ostatné kapitálové fondy, rezervné fondy tvorené zo ziskov, kladné hospodárske výsledky, nerozdelený zisk minulých rokov, záporné hospodárske výsledky, neuhradená strata minulých rokov a ďalšie (pre viac informácií o skladbe položiek vlastného imania viď Súvahu).

Z uvedeného dôvodu je tak súčasťou hodnoty vlastného imania vykazovaného v účtovných závierkach podniku aj akumulovaná strata, ktorá sa dosiahla v bežnom účtovnom období, resp. v minulých účtovných obdobiach ako aj hodnota základného imania.

Z uvedeného dôvodu sa preto interpretuje podmienka podľa písm. a) tak, že ak hodnota vlastného imania (obsahujúca napočítané všetky pozitívne aj negatívne položky, ktoré sa do výpočtu vlastného imania započítavajú) bude nižšia než polovica súčtu hodnoty základného imania a emisného ážia, došlo hospodárením podniku k takým akumulovaným stratám, ktoré spôsobili, že došlo k strate, resp. prekryvu $\frac{1}{2}$ základného imania podniku navýšeného o emisné ážio.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

$$\text{Vlastné imanie} < \frac{\text{Základné imanie} + \text{emisné ážio}}{2}$$

Uvedená podmienka sa posudzuje len za bežné referenčné obdobie.

Posúdenie podmienky podľa písm. b) definície

Podmienka stanovuje, že sa má posúdiť, či v bežnom referenčnom období došlo k takej akumulácii strát, ktoré by spôsobili stratu viac než $\frac{1}{2}$ hodnoty vlastného imania.

Podniky zahrňované pod písm. b) z hľadiska právnej formy sú:

- komanditná spoločnosť,
- verejná obchodná spoločnosť,
- fyzická osoba - podnikateľ:
 - zapísaná v obchodnom registri
 - nezapísaná v obchodnom registri

Keďže tieto podniky nevytvárajú žiadne základné imanie, pristupuje sa v rámci posudzovania znakov podniku v ťažkostiach podľa pravidiel platných pre písm. b).

Podniky zahrňované pod písm. b) účtujú spravidla v systéme podvojného účtovníctva. Fyzická osoba podnikateľ môže viesť jednoduché a za určitých okolností aj podvojnú účtovníctvo.

Fyzická osoba podnikateľ tiež môže uplatňovať tzv. paušálne výdavky alebo viesť daňovú evidenciu.

V prípade uplatnenia paušálnych výdavkov sa v súlade so zjednodušeniami uvedenými v kapitole 10 neposudzuje podmienka podľa písm. b).

Dochádza k vzájomnému porovnaniu modifikovanej hodnoty vlastného imania a hodnoty akumulovanej straty.

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

$$\text{Akumulovaná strata} > \frac{\text{Modifikované vlastné imanie}}{2}$$

Akumulovaná strata je absolútna hodnota záporného výsledku súčtu výsledku hospodárenia za účtovné obdobie a výsledku hospodárenia minulých rokov (ak sú údaje o hospodárení minulých rokov k dispozícii).

Modifikované vlastné imanie je súčet vlastného imania a absolútnej hodnoty akumulovanej straty.

Ak akumulovaná strata nie je záporné číslo, podnik sa podľa tohto kritéria nepovažuje za podnik v ťažkostiach.

Uvedená podmienka sa posudzuje len za bežné referenčné obdobie.

Posúdenie podmienky podľa písm. c) definície

Podmienka podľa písm. c) sa uplatňuje na všetky podniky, na ktoré sa vzťahuje zákon o konkurze⁵¹ alebo zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy⁵².

⁵¹ Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁵² Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- je na majetok resp. na samotný podnik:
 - začaté konkurzné konanie, alebo
 - vyhlásený konkurz, alebo
 - zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku, alebo
 - zrušený konkurz pre nedostatok majetku, alebo
- Podnik spĺňa podmienky aby bol vyhodnotený platobne neschopný alebo predĺžený.
- je obec, mesto alebo samosprávny kraj:
 - v nútenej správe, alebo
 - spĺňa podmienky pre zavedenie nútenej správy
- je zriaďovateľ príspevkovej alebo rozpočtovej organizácie:
 - v nútenej správe alebo
 - spĺňa podmienky pre zavedenie nútenej správy
- Toto kritérium sa neviaže na žiadne referenčné obdobie.

Posudzuje sa stav k rozhodnému momentu.

Posúdenie podmienky podľa písm. d) definície

Podmienka podľa písm. d) sa uplatňuje na všetky podniky (s výnimkou podnikov, pre ktoré sa v kap. 8 tejto metodiky uvádza, že posúdenie tejto podmienky je voči nim irelevantné).

Predmetom je posúdenie, či podnik v minulosti prijal pomoc na záchranu a či už uhradil úver alebo vypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu, či stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.

Pomocou podľa predchádzajúcej vety sa rozumie pomoc, ktorú podnik dostal podľa Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (2014/C 249/01).

Podnik sa podľa tohto kritéria považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo
- dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.

Toto kritérium sa neviaže na žiadne referenčné obdobie.

Posudzuje sa stav k rozhodnému momentu.

Spoločné ustanovenie pre prípady, ak podnik úspešne prešiel ozdravným režimom a už netrvajú okolnosti uvedené v písm. c) a d) definície.

Pokiaľ podnik k rozhodnému momentu:

- prešiel ozdravným režimom, v dôsledku ktorého už netrvá žiadna zo skutočností uvedených v písm. c) definície **a zároveň**
- nie sú naplnené podmienky písm. d) definície

je podnik spôsobilý, aby v zmysle písm. c) a písm. d) nebol vyhodnotený ako podnik v ťažkostiach.

Posúdenie podmienok podľa písm. e) definície

Podmienky podľa písm. e) sa aplikujú len na tie podniky, ktoré nespĺňajú definíciu MSP (s výnimkou podnikov uvedených v kapitole 10).

1. Účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu sa určí vzorcom:

$$MZ = \frac{\text{celkové záväzky podniku}}{\text{vlastné imanie}} > 7,5$$

kde:

MZ – miera zadlženosti podniku. Ide tzv. pomerový ekonomický ukazovateľ podniku na posúdenie miery zadlženosti podniku, ktorá sa počíta ako podiel celkových záväzkov podniku k hodnote vlastného imania podniku. Celkové záväzky podniku na tieto účely zahŕňajú všetky dlhodobé ako aj krátkodobé záväzky a to vrátane záväzkov z obchodného styku ako aj hodnotu bankových úverov a finančných výpomocí, ktoré podnik prijal.

Pri subjektoch, ktorými sú rozpočtové a štátne príspevkové organizácie, je pred započítaním záväzkov vyplývajúcich z transferov zo štátneho rozpočtu⁵³ možné zohľadniť ich povahu z hľadiska ich vplyvu na hospodársku situáciu takéhoto subjektu.

Posudzuje sa, či je hodnota ukazovateľa väčšia než 7,5

pričom platí:

ak je hodnota vlastného imania rovná nule, alebo je výsledok záporné číslo, predpokladá sa, že podmienka je naplnená, t.j. podnik spĺňa pre toto kritérium podmienku podniku v ťažkostiach v príslušnom referenčnom období.

2. Pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu sa určí vzorcom:

$$UK_{EBITDA} = \frac{EBITDA}{NÚ} = \frac{\text{hosp.výsledok pred zdanením} + \text{nákladové úroky} + \text{odpisy a opravné položky}}{\text{nákladové úroky}} < 1,0$$

kde:

ÚK_{EBITDA} – úrokové krytie počítané z EBITDA. Ide tzv. pomerový ekonomický ukazovateľ podniku na posúdenie schopnosti podniku pokryť „efektom“ z hospodárskej činnosti podniku (meraným na báze modifikovaného výsledku hospodárenia, tzv. EBITDA) nákladové úroky, ktoré musí podnik platiť za získanie (požičanie) cudzích zdrojov na financovanie vlastnej činnosti.

NÚ – nákladový úrok, ide o úroky podniku za získanie (požičanie) cudzích zdrojov financovania podnikateľskej činnosti,

EBITDA – hospodársky výsledok podniku za účtovné obdobie pred zdanením navýšený o nákladové úroky, odpisy a opravné položky,

Posudzuje sa, či je hodnota ukazovateľa menšia než 1,0.

pričom platí:

ak je hodnota nákladových úrokov nula, predpokladá sa, že podmienka nie je naplnená, t. j. podnik nespĺňa pre toto kritérium podmienku podniku v ťažkostiach v príslušnom referenčnom roku.

⁵³ Ide o položku súvahy "zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy", v rámci ktorej sa prejavujú aj bežné aj kapitálové transfery zo štátneho rozpočtu pre vymenované subjekty, ktoré tieto prijali na plnenie úloh štátu pri prenesenom výkone štátnej správy (vychádzajúc z usmernení MF SR v oblasti účtovníctva poskytnutých a prijatých prostriedkov štátneho rozpočtu podliehajúcich zúčtovaniu) a ktoré by v prostredí obchodných spoločností v zásade zodpovedali vlastným zdrojom financovania spoločností účtovaným na kapitálových fondoch, ktoré môžu byť tiež vratné.

Vyhodnotenie podľa podmienok uvedených v písm. e) definície sa vykoná nasledovne:

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e), musí mať **v oboch referenčných obdobiach** (bežnom a predchádzajúcom) **splnené podmienky byť v ťažkostiach pre účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu a zároveň pomer EBITDA k úrokovému krytiu.**

Uvedené predstavuje nasledovné situácie (po zohľadnení špecifik osobitných skutočností):

1. účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5, alebo nižší než 0, alebo vlastné imanie je rovné 0
a zároveň
2. pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0.
Pri výpočte EBITDA k úrokovému krytiu sa osobitne zohľadní skutočnosť, či je hodnota nákladových úrokov nula (v takom prípade nie je podnik v ťažkostiach).

4. Zdroje informácií pre posúdenie podniku v ťažkostiach

Zdroje informácií pre posúdenie podmienok podľa písm. a), b) a e) definície

Základným zdrojom informácií pre posúdenie podmienok podniku v ťažkostiach v zmysle písm. a), b) a e) je najmä účtovná závierka podniku, daňová evidencia a doplňujúce informácie o podniku.

V prípade, ak podnik účtuje v systéme podvojného účtovníctva je zdrojom informácií:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- doplňujúce informácie o výške emisného ážia v prípade mikro účtovnej jednotky.

V prípade, ak podnik účtuje v systéme jednoduchého účtovníctva je zdrojom informácií:

- výkaz o majetku a záväzkoch,
- výkaz o príjmoch a výdavkoch,
- doplnená informácia o stave odpisov a nákladových (platených) úrokov.

V prípade, ak podnik vedie daňovú evidenciu je zdrojom informácií daňová evidencia.

V prípade, ak niektoré účtovné závierky obsahujú delenie údajov podľa príslušnosti k zdaňovanej a nezdaňovanej činnosti, na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach sa použije súčet hodnôt za zdaňovanú a nezdaňovanú činnosť.

Relevantné údaje z účtovnej závierky a účtovnej evidencie, ktoré sa berú do úvahy pri vyhodnocovaní podmienok podľa písm. a), b) a e), uvedie príslušná výzva alebo dokument, na ktorý sa výzva odvoláva.

Zdroje informácií pre posúdenie podmienok podľa písm. c), a d)

Podmienky podľa písm. c) a d) sa posudzujú na základe osobitných informácií, ktoré poskytuje podnik.

5. Výnimky z aplikácie niektorých znakov podniku v ťažkostiach

Pri posudzovaní naplnenia podmienok podniku v ťažkostiach sa berie do úvahy aj informácia o veľkosti podniku a dobe existencie MSP k rozhodnému momentu.

Veľkostná kategória podniku

V prípade, ak sa podnik klasifikoval ako MSP v zmysle definície uvedenej v prílohe I nariadenia o skupinových výnimkách, potom sa na tento prípad neaplikujú podmienky podniku v ťažkostiach uvedených v písm. e) definície.

Podniky právnej formy, ako sú obce, mestá, vyššie územné celky, rozpočtové organizácie príspevkové organizácie, cirkev a náboženská spoločnosť sa posudzujú vždy ako veľké podniky, t. j. podniky nespĺňajúce kategóriu MSP.

Doba existencie MSP

V prípade, ak sa podnik klasifikoval ako MSP, a zároveň tento MSP existuje k rozhodnému momentu kratšie ako 3 roky, na tento sa neaplikujú podmienky podniku v ťažkostiach uvedené v písm. a), ako aj v písm. b) definície. Doba existencie MSP sa posudzuje na úrovni všetkých právnych subjektov, ktoré spolu tvoria MSP. Doba existencie MSP sa určí ako doba existencie najdlhšie existujúceho právneho subjektu, ktorý je súčasťou MSP.

6. Hodnotenie hospodárskej jednotky

Hospodárska jednotka

Hospodárskou jednotkou sú viaceré podniky, ktoré majú kontrolné podiely a iné funkčné, hospodárske a organizačné prepojenia medzi sebou navzájom. Hospodárska jednotka má spoločný zdroj kontroly⁵⁴, v dôsledku čoho konajú podniky v skupine spoločne organizovane na trhu.

Hospodárska jednotka predstavuje skupinu podnikov (členov skupiny), medzi ktorými existujú majetkové, finančné, právne alebo iné vzťahy (väzby), ktoré umožňujú jednému zdroju dominantným spôsobom ovplyvňovať všetky podniky v takejto skupine.

Hospodárska jednotka sa zostavuje prostredníctvom vzťahov medzi právnickými osobami, ale aj prostredníctvom vzťahov fyzickej osoby alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne (prepojenie podnikov cez fyzické osoby).

Pri určovaní hospodárskej jednotky nie je relevantné miesto výkonu činností, resp. sídlo podnikov tvoriacich hospodársku jednotku, t. j. do skupiny sa zaraďujú aj podniky mimo územia SR.

Keďže pre určenie hospodárskej jednotky, ako skupiny podnikov, je podstatný „spoločný zdroj kontroly“, nemali by sa sem zahŕňať také podniky, ktoré síce majú vzťah ku skupine (alebo naopak skupina má vzťah k podniku), avšak miera týchto vzťahov (napr. podiel na majetku alebo iné práva) neumožňuje skupine ovládať takýto podnik, alebo naopak.

V bežnej praxi ide o hospodársku jednotku predovšetkým v prípade dcérskej a materskej spoločnosti.

Vo všeobecnosti je pri vzniku pochybností, či konkrétny vzťah medzi jednotlivými členmi skupiny, vrátane zohľadnenia pôsobenia fyzických osôb, zakladá hospodársku

⁵⁴ Viď často kladené otázky k nariadeniu o skupinových výnimkách, otázka č. 5 zverejnené na: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf
pracovná verzia slovenského prekladu:
<http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/12/FAQ-GBER-1-cast1.pdf>

jednotku, alebo nie, rozhodujúca rozhodovacia prax Súdneho dvora EÚ a v jej súvislosti aj rozhodovacia prax Európskej komisie.

Hodnotenie hospodárskej jednotky

Pri hodnotení znakov podniku v ťažkostiach na hospodárskej jednotke sa vychádza zo spoločných finančných (ekonomických) údajov hospodárskej jednotky ako celku, t. j. hodnotenie znakov sa vykonáva na základe konsolidovaných účtovných údajov.

Konsolidované údaje pritom nemusia v tomto kontexte predstavovať len údaje, ktoré sa konsolidujú za hospodársku jednotku v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve, ale aj konsolidáciu údajov za hospodársku jednotku „širšiu“, čo môže v praxi predstavovať skupinu presahujúcu podniky, ktoré sa v zmysle účtovných pravidiel konsolidujú v skupine.

Pokiaľ **je** hospodárska jednotka totožná so skupinou podnikov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na hospodárskej jednotky na základe údajov konsolidovanej účtovnej závierky.

Pokiaľ **nie je** hospodárska jednotka totožná so skupinou podnikov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky na základe osobitnej tzv. ad hoc konsolidácie údajov konsolidovaných a/alebo individuálnych účtovných závierok podnikov hospodárskej jednotky.

Podnik, ktorý je materskou účtovnou jednotkou, ktorá nemá povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa platnej legislatívy, alebo je členom konsolidovaného celku, ktorého materská účtovná jednotka nemá povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa platnej legislatívy, je povinný zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku alebo zabezpečiť jej zostavenie materskou účtovnou jednotkou pre účely posúdenia kritérií podľa tejto metodiky.

Podnik, ktorý je súčasťou hospodárskej jednotky, ktorá nepredstavuje konsolidovaný celok, alebo je širšia ako konsolidovaný celok, a nie je možné zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku, je povinný zostaviť spoľahlivé agregované finančné údaje za hospodársku jednotku, z ktorých bude možné posúdiť splnenie kritérií podniku v ťažkostiach. Takéto agregované finančné údaje sa potom považujú za konsolidované údaje podľa tejto metodiky.

Konsolidovaná účtovná závierka sa zostavuje podľa metód a zásad ustanovených v nariadení Komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy (Ú. v. EÚ L 320, 29. 11. 2008) v platnom znení alebo podľa obdobných pravidiel platných pre materskú účtovnú jednotku podľa príslušných právnych predpisov.

Pokiaľ z objektívnych dôvodov nevie podnik získať údaje pre vykonanie ad hoc konsolidácie alebo agregácie finančných údajov (napr. z dôvodu, že niektorý z členov hospodárskej jednotky takéto údaje odmieta poskytnúť, alebo sú údaje nepoužiteľné – napr. z dôvodu odlišného spôsobu vedenia účtovníctva v tretích krajinách a pod.) podnik posúdi znaky podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky s určitou mierou neistoty.

7. Špecifické prípady

Dostupnosť údajov

Ak podnik ešte neschvaľoval účtovnú závierku a neukladal ju v registri účtovných závierok, resp. ak podnik nie je účtovnou jednotkou a ešte nepodával daňové priznanie, neposudzujú sa znaky podniku v ťažkostiach podľa písm. a), b) a e) definície.

Ak žiadny zo subjektov tvoriacich hospodársku jednotku ešte neschvaľoval účtovnú závierku a neukladal ju v registri účtovných závierok, resp. ak nie je účtovnou jednotkou a ešte nepodával daňové priznanie, neposudzujú sa znaky podniku v ťažkostiach podľa písm. a), b) a e) definície.

Výnimka podľa čl. 1 ods. 4 písm. c) nariadenia o skupinových výnimkách⁵⁵

Ak podnik nebol v ťažkostiach k 31. decembru 2019, ale stal sa podnikom v ťažkostiach počas obdobia od 1. januára 2020 do 31. decembra 2021, je možné uvedenému podniku poskytnúť pomoc podľa tejto schémy za splnenia všetkých nasledujúcich podmienok vyplývajúcich z výnimky, t. j. že:

- a) podnik nebol podnikom v ťažkostiach k 31.12.2019;
- b) podnik sa dostal do ťažkostí v období od 1.1.2020 do 31.12.2021;
- c) podnik kontinuálne zostal v ťažkostiach až do roku poskytnutia pomoci (napr. ak má byť pomoc poskytnutá v roku 2025, posudzujú sa aj roky 2022, 2023 a 2024).

Tieto tri podmienky musia byť splnené súčasne, aby bolo možné uplatniť výnimku uvedenú v čl. 1 ods. 4 písm. c) druhej vete nariadenia o skupinových výnimkách.

8. Zjednodušenia

Pre právne formy obec, mesto a VÚC je postačujúce zhodnotenie, či je/nie je takýto podnik v nútenej správe, keďže podmienky zavedenia nútenej správy sú vo všeobecnosti prísnejšie než je spôsob výpočtu ukazovateľov podniku v ťažkostiach podľa údajov účtovnej závierky (ide o podmienky v rozsahu písm. e) definície).

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia, verejná vysoká škola, cirkev a náboženská spoločnosť platí, že takéto subjekty v podmienkach SR nie sú spôsobilé na to, aby im bola poskytnutá pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu. Preto je aj vyhodnotenie takejto podmienky v uvedených prípadoch právnej formy irelevantné.

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia, verejná vysoká škola, cirkev a náboženská spoločnosť sa takisto neposudzuje podmienka podniku v ťažkostiach na úrovni hospodárskej jednotky, keďže sa v praxi neočakáva, že táto právna forma bude pôsobiť na voľnom trhu v kooperácii s ostatnými materskými, alebo dcérskymi spoločnosťami, ktoré majú spoločný zdroj kontroly a ktoré konajú na trhu vzájomne organizovane.

V prípade podnikov, ktoré uplatňujú paušálne výdavky je nerelevantné posudzovanie podmienok podľa písm. b) a e), keďže z vecnej podstaty týchto podmienok vyplýva, že sa na takýto typ podniku nevzťahujú alebo nemôže dôjsť k situácii, kedy by takýto podnik bol považovaný za podnik v ťažkostiach v zmysle týchto podmienok. Kľúčovým predpokladom pritom je, že takýto podnik nevedie evidenciu nákladov, ale jeho náklady

⁵⁵ Bližšie informácie k aplikácii uvedenej výnimky sú dostupné na webovom sídle <https://www.antimon.gov.sk/metodicke-usmernenia-koordinatora-pomoci/?csr=12320500861214691205#gber-vynimka-z-podniku-v-tazkostiach>.

sa určujú percentom z príjmov, t. j. takýto podnik nemôže dosiahnuť stratu. Takýto podnik tiež nevytvára základné imanie a nie je tiež možné určiť hodnotu „pasív“ takéhoto podniku, ktorá by sa dala klasifikovať ako základné imanie.

9. Vyhodnotenie podniku v ťažkostiach

Podnik sa považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- ako podnik, je na základe svojich individuálnych údajov podnikom v ťažkostiach a/alebo
- hospodárska jednotka, ktorej je členom, je na základe konsolidovaných údajov podnikom v ťažkostiach.

Ak nie je splnená žiadna z podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku, subjekt sa nepovažuje za podnik v ťažkostiach, a to ani v prípade, že niektoré iné podniky, ktoré sú členom rovnakej hospodárskej jednotky ako dotknutý podnik, sú na základe svojich individuálnych údajov podnikom v ťažkostiach.

10. Preukázanie a overenie podmienky

Podmienka sa preukazuje a overuje v súlade s čl. L) tejto schémy. Prijímateľ, za účelom samooverenia, či nie je podnikom v ťažkostiach, môže vychádzať z Inštrukcie k určeniu podniku v ťažkostiach, zverejnenej na stránke <https://www.minzp.sk/program-slovensko/metodicke-dokumenty.html>.

Príloha č. 3 – Metodika pre stanovenie výšky náhrady podľa Rozhodnutia o SVHZ

Metodika pre stanovenie výšky náhrady podľa Rozhodnutia o SVHZ**Úvod**

1. SVHZ sú hospodárske činnosti, ktorých výsledkom je všeobecný verejný prospech a ktoré by sa na trhu bez verejnej intervencie nevyskytovali alebo by boli poskytnuté za iných podmienok, pokiaľ ide o kvalitu, bezpečnosť, dostupnosť, rovnaký prístup alebo všeobecný prístup. Európska komisia vo viacerých rozhodnutiach uznala, že úlohy ochrany životného prostredia v záujme spoločnosti ako celku môžu predstavovať SVHZ. Udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu prírody a krajiny sú činnosti nepochybne vykonávané vo verejnom záujme.
2. Činnosti SVHZ, podporované v rámci tejto schémy, sú definované v čl. G) ods. 3 tejto schémy. Predmetom tejto schémy je podpora projektov SVHZ v oblasti ochrany biodiverzity, a to v súlade s oprávnenou aktivitou špecifického cieľa RSO2.7 P SK definovanou v čl. H) tejto schémy.
3. Pomoc prostredníctvom tejto schémy sa poskytuje vo forme náhrady za SVHZ v súlade s Rozhodnutím o SVHZ (ďalej len „náhrada“).
4. Pomoc sa poskytuje z Európskeho fondu regionálneho rozvoja alebo z Kohézneho fondu a z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Určenie výšky náhradyVýška náhrady

1. Podľa čl. 5 ods. 1 Rozhodnutia o SVHZ, výška náhrady nesmie presiahnuť sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov, ktoré vznikli pri plnení záväzkov SVHZ a primeraný zisk (poskytnutie primeraného zisku nie je podmienkou).
2. Výška náhrady sa v nadväznosti na čl. 5 ods. 1 Rozhodnutia o SVHZ určí podľa nasledovného vzorca:

$$\text{Výška náhrady} \leq \text{Čisté náklady SVHZ} + \text{Primeraný zisk}$$

Náklady

1. Náklady, ktoré sa zohľadňujú pri určení výšky náhrady podľa tejto schémy, predstavujú v súlade s čl. 5 ods. 3 Rozhodnutia SVHZ všetky náklady, ktoré prijímateľovi vznikli počas poskytovania SVHZ. Určia sa nasledovne:
 - a) Ak sú všetky činnosti prijímateľa obmedzené na SVHZ, ktorou je poverený podľa tejto schémy, zohľadnia sa všetky jeho náklady.
 - b) Ak prijímateľ vykonáva aj činnosti, ktoré nespádajú do rozsahu SVHZ podľa tejto schémy, zohľadnia sa len náklady súvisiace so SVHZ.
 - c) Náklady pridelené na SVHZ pokrývajú všetky priame náklady vzniknuté pri poskytovaní SVHZ podľa tejto schémy a primeraný príspevok na náklady spoločné pre SVHZ a iné činnosti, zodpovedajúci pomernej časti nákladov na SVHZ.
 - d) Náklady spojené s investíciami možno brať do úvahy len vtedy, ak sú nevyhnutné na poskytovanie SVHZ podľa tejto schémy.

Príjmy

1. Príjmy, ktoré sa zohľadňujú pri určení výšky náhrady podľa tejto schémy, zahŕňa celý príjem získaný zo SVHZ.
2. Ak je prijímateľ držiteľom osobitných alebo výhradných práv spojených s činnosťami inými ako je SVHZ, pre ktorú je pomoc poskytovaná, ktoré generujú zisk nad rámec primeraného zisku, alebo požíva iné výhody udelených štátom, mali by byť zahrnuté do jeho príjmov. Preto, ak prijímateľ poberá platby týkajúce sa bezzásahového režimu alebo akúkoľvek inú obdobnú podporu⁵⁶, do príjmov prijímateľa sa zahŕňajú všetky platby, ktoré sú poskytované počas obdobia realizácie projektu na dotknuté pozemky.

Čisté náklady

1. Pokiaľ sa opatrenie podľa tejto schémy bude realizovať na pozemkoch, na ktorých sa vykonáva hospodárska činnosť prírode blízkym spôsobom alebo pokiaľ sa opatrenie podľa tejto schémy bude realizovať na pozemku, na ktorom sa pred začatím realizácie projektu nevykonávala žiadna hospodárska činnosť, všetky náklady spojené s takouto činnosťou predstavujú náklady súvisiace so SVHZ, t. j. čisté náklady na SVHZ zodpovedajú rozdielu nákladov na poskytovanie SVHZ a príjmov z poskytovania SVHZ:

$$\begin{array}{ccccc} \text{Čisté} & & \text{Náklady} & & \\ \text{náklady} & = & \text{súvisiace} & - & \text{Príjmy zo} \\ \text{SVHZ} & & \text{so SVHZ} & & \text{SVHZ} \end{array}$$

2. Pokiaľ prijímateľ pred poverením na poskytovanie SVHZ na pozemku vykonáva hospodársku činnosť bez záväzku verejnej služby, čistými nákladmi na SVHZ sa rozumie rozdiel medzi čistými nákladmi prijímateľa na prevádzku so záväzkom SVHZ a čistými nákladmi alebo ziskom toho istého prijímateľa pri prevádzke bez záväzku SVHZ, t. j. finančná náhrada nepresiahne čiastku, nevyhnutnú na pokrytie zvýšených (dodatkových) nákladov, ktoré vznikajú práve v súvislosti s plnením SVHZ:

$$\begin{array}{ccccc} \text{Čisté} & & \text{Čisté náklady so} & & \text{Čisté náklady} \\ \text{náklady} & = & \text{záväzkom} & - & \text{alebo zisk bez} \\ \text{SVHZ} & & \text{SVHZ} & & \text{záväzku SVHZ} \end{array}$$

pričom:

$$\begin{array}{ccccc} \text{Čisté} & & \text{Náklady so} & & \text{Príjmy so} \\ \text{náklady so} & = & \text{záväzkom} & - & \text{záväzkom SVHZ} \\ \text{záväzkom} & & \text{SVHZ} & & \\ \text{SVHZ} & & & & \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccc} \text{Čisté} & & \text{Náklady bez} & & \text{Príjmy bez} \\ \text{náklady} & = & \text{záväzku SVHZ} & - & \text{záväzku SVHZ} \\ \text{alebo zisk} & & & & \end{array}$$

⁵⁶ Predovšetkým príslušná schéma/schémy štátnej pomoci v rámci Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027

bez záväzku
SVHZ

Primeraný zisk

1. Primeraný zisk je miera rentability kapitálu, ktorú by vyžadoval bežný podnik zvažujúci poskytovanie SVHZ pri zohľadnení miery rizika, a to na dĺžku trvania poverenia. Miera rentability kapitálu je vymedzená ako vnútorná miera návratnosti, ktorú podnik dosiahne zo svojho investovaného kapitálu počas doby trvania poverenia.
2. V rámci tejto schémy primeraný zisk nesmie presiahnuť príslušnú swapovú úrokovú mieru zvýšenú o 100 bázičných bodov. Použije sa swapová sadzba so splatnosťou zodpovedajúcou dobe poverenia SVHZ (ak relevantné).
3. V prípade, kedy nie je vhodné pre výpočet primeraného zisku použiť mieru rentability kapitálu, je možné vychádzať z iných ukazovateľov úrovne zisku, a to napr. priemerná rentabilita vlastného imania, rentabilita investovaného kapitálu, rentabilita aktív alebo rentabilita tržieb⁵⁷.
4. Vykonávateľ si vyhradzuje právo nezohľadňovať primeraný zisk ako súčasť náhrady za SVHZ alebo upraviť spôsob určenia primeraného zisku spôsobom, ktorý bude v súlade s Rozhodnutím o SVHZ a zároveň bude zodpovedať trhovým podmienkam a stimulovať prijímateľa k poskytovaniu SVHZ v požadovanej kvalite a kvantite.

Určenie výšky náhrady

1. Prijímateľ, ktorým je podľa tejto schémy Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky alebo príslušná správa národného parku, navrhne výšku náhrady (pomoci) podľa podmienok príslušnej výzvy. Oprávnené výdavky prijímateľa predstavujú náklady spojené s poskytovaním SVHZ.
2. Prijímateľ, ktorý je užívateľom v prípade definovanom v čl. E) ods. 2 tejto schémy, navrhne výšku náhrady (pomoci) pred uzavretím zmluvy o starostlivosti alebo zmluvy o poskytnutí finančného príspevku. Návrh výšky náhrady, spolu s podkladovou dokumentáciou preukazujúcou určenie tejto výšky, predloží vykonávateľovi. Vykonávateľ záväzne stanoví a overí výšku náhrady (pomoci) pred uzavretím zmluvy o starostlivosti alebo zmluvy o poskytnutí finančného príspevku.

Kontrola nadmernej náhrady

1. Náhrada poskytnutá za SVHZ musí spĺňať požiadavky stanovené v Rozhodnutí o SVHZ, najmä požiadavku aby prijímateľovi nebola poskytnutá vyššia náhrada (nadmerná náhrada), ako je stanovená v Rozhodnutí o SVHZ.
2. Poskytovateľa/vykonávateľa je povinný vykonávať pravidelné kontroly nadmernej náhrady počas obdobia trvania poverenia aspoň každé tri roky a na konci tohto obdobia. Obdobie poverenia zodpovedá obdobiu účinnosti zmluvy, ktorá je poverovacím aktom na poskytovanie SVHZ. Pri poskytovaní pomoci podľa čl. E) ods. 1 tejto schémy je poverovacím aktom zmluva o poskytnutí NFP a pri poskytovaní pomoci podľa čl. E) ods. 2 tejto schémy je poverovacím aktom zmluva

⁵⁷ V prípade, že záväzok SVHZ vedie k zníženiu zisku, ale nemá vplyv na náklady, je možné určiť čisté náklady vzniknuté v súvislosti s plnením záväzkov SVHZ na základe ušlého zisku.

o poskytnutí finančného príspevku alebo zmluva o starostlivosti. Príslušný poverovací akt určí trvanie konkrétneho záväzku SVHZ.

3. Ak sa prijímateľovi poskytne náhrada vyššia, ako je suma stanovená podľa tejto schémy, poskytovateľ/vykonávateľ požiada prijímateľa o vrátenie všetkej nadmernej poskytnutej náhrady.
4. Minimálne požiadavky na kontrolný výpočet súvisiaci s overením nadmernej náhrady upravuje nasledujúca tabuľka:

1. NÁKLADY		Legenda	Suma v EUR
Náklady na činnosti SVHZ, ktoré sú predmetom projektu		1a	
Náklady na činnosti SVHZ v ostatnom rozsahu		1b	
Náklady na činnosti okrem SVHZ		1c	
NÁKLADY CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)		1d $1d=1a+1b+1c$	
2. PRÍJMY			Suma v EUR
Príjmy z činností SVHZ, ktoré sú predmetom projektu		2a	
Príjmy z činností SVHZ v ostatnom rozsahu		2b	
Príjmy z činností okrem SVHZ		2c	
PRÍJMY CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)		2d $2d=2a+2b+2c$	
3. ZISK / STRATA			Suma v EUR
Zisk/strata z činností SVHZ, ktoré sú predmetom projektu		3a $3a=1a-2a$ $3a\leq 4a^{58}$	
Zisk/strata z činností SVHZ v ostatnom rozsahu		3b	
Zisk/strata z činností okrem SVHZ		3c	
ZISK/STRATA CELKOM (kontrola na účtovnú závierku)		3d $3d=3a+3b+3c$	
4. PRIMERANÝ ZISK ZA VÝKON SVHZ (ak relevantné)			Suma v EUR
Stanovený primeraný zisk za výkon SVHZ		4a $4a\leq 4b$	
Maximálny primeraný zisk (kontrola) (Vlastný kapitál \times (swapová úroková sadzba + 100 bazických bodov)) (V prípade ak je hodnota vlastného kapitálu ≤ 0 EUR, primeraný zisk = 0 EUR)		4b $4b=4c \cdot (4d+1)$	
Vlastný kapitál	(EUR)	4c	
Swapová úroková sadzba	(%)	4d	

⁵⁸ V súvislosti s overením nadmernej náhrady platí, že zisk z činností SVHZ, ktoré sú predmetom projektu, nesmie prekročiť výšku stanoveného primeraného zisku za výkon SVHZ. Ak sa primeraný zisk ako súčasť náhrady za SVHZ nezohľadňuje, príjmy z činností SVHZ, ktoré sú predmetom projektu, nesmú prekročiť náklady na činnosti SVHZ, ktoré sú predmetom projektu. Pokiaľ nadmerná náhrada nepresahuje 10 % výšky priemernej ročnej náhrady, možno túto nadmernú náhradu preniesť do ďalšieho obdobia a odčítať ju z vyrovnávacej platby splatnej v danom období.

5. ZOSTATKOVÁ HODNOTA (ak relevantné)		Suma v EUR
Zostatková hodnota majetku nadobudnutého realizáciu podporenej investície nevyhnutnej pre poskytovanie SVHZ <i>(Zostatková hodnota do výpočtu nadmernej náhrady vstupuje len v prípade, že v poslednom roku poverenia je zostatková hodnota majetku podľa účtovných odpisov nenulová a poverenie nebolo predĺžené. V ostatných prípadoch sa vyplňa len informatívne.)</i>	5a	
6. VÝŠKA NÁHRADY		Suma v EUR
Výška pokrytia čistých nákladov za SVHZ a primeraného zisku (ak relevantné) / nadmerná náhrada	6a $6a = 3a + 4a$	

5. V prípade, ak je v čase skončenia poverenia zostatková hodnota majetku podľa účtovných odpisov nenulová, a doba trvania poverenia nie je predĺžená na ďalšie obdobie, zostatková hodnota majetku nadobudnutého realizáciou investície je považovaná za nadmernú náhradu. Túto zostatkovú hodnotu je prijímateľ povinný vrátiť poskytovateľovi.
6. Bližšie skutočnosti týkajúce sa kontroly nadmernej náhrady, vrátane spôsobu predkladania kontrolného výpočtu, určí príslušná výzva alebo dokument, na základe ktorého sa poskytuje pomoc, resp. iný právny dokument záväzný pre prijímateľa.